

Journal of Social Continuity and Change
Vol. 5, No. 1, Spring 2026, 211-245

Journal Homepage: <http://jscc.yazd.ac.ir>
E-ISSN: 2783-3259 P-ISSN: 2783-3100



Shadows of Oblivion: From Causes to Consequences of Violence Against the Elderly

Fattaneh Hajilou^{1*}, Ali Pilvari¹

1. Department of Social Sciences, Faculty of Law and Social Sciences, University of Tabriz, Tabriz, Iran.

* Corresponding author: Fattaneh Hajilou. Email: fhajilou@tabrizu.ac.ir

Review Article

Abstract

Background and Aim: Demographic evidence suggests a shift towards aging societies, and with the increase in their population, violence against the elderly has emerged as a complex social issue requiring attention, effective action for prevention, and finding solutions to combat violence. This research aims to gather the necessary information in this area because Iran society is going to aging.

Data and Method: This study employs a qualitative approach and thematic analysis method to examine violence against the elderly, and for this purpose, it has extracted and classified the relevant literature on the subject. In this regard, related keywords were searched in scientific information databases, and ultimately, 56 articles were selected for final analysis

Findings: The findings of the research are categorized into four main themes, including "important facilitators," "types of violence," "lost voices" (neglecting the voices of victims), and "social consequences," ultimately resulting in a core category titled "shadows of forgetfulness." Shadows are the apparent symbols of the elderly that do not seem to show any signs of pain and suffering. Forgetfulness is a sign of society's neglect of the needs and rights of the elderly.

Conclusion: Violence against the elderly is a complex social issue, but it seems to stem from neglecting the needs and rights of this vulnerable group. Therefore, greater societal attention is needed, along with effective measures to prevent violence against the elderly

Keywords: Aging, Elderly, Scoping review, Social Consequences, Violence.

Key Message: Ignoring the voices of victims leads to collective amnesia and the neglect of the rights of the elderly, indicating a need to reconsider social approaches.

Received: 15 March 2025

Accepted: 19 April 2025

Citation: Hajilou, F., Pilvari, A., (2026), Shadows of Oblivion: From Causes to Consequences of Violence Against the Elderly Towards Aging Society, *Journal of Social Continuity and Change*, 5(1), 211-245. <https://doi.org/10.22034/JSCC.2026.22914.1245>

E-ISSN: 2783-3259 / © 2026 Published by Yazd University
This is an open access article under the CC BY 4.0 License (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

DOI: <https://doi.org/10.22034/JSCC.2026.22914.1245>



Extended Abstract

Introduction

Due to the increase in life expectancy and improvements in health conditions, aging is experiencing unprecedented growth in the present era. Although this phenomenon indicates the success of medical and health advancements in various societies, it also brings significant economic, social, and health challenges that require careful examination and appropriate actions.

Research from the World Health Organization and the United Nations shows that violence against the elderly is on the rise, which has profoundly negative impacts on their quality of life and well-being. These effects can include a decline in mental health, the onset of depression, and even physical issues, which in turn impose substantial economic and social costs on society.

Attention to changes in social relationships and how people interact with the elderly can play a significant role in identifying related factors and effective strategies for preventing violence and enhancing the quality of life for seniors. Because, creating a supportive and respectful environment for the elderly is an investment in a more sustainable and humane future. In Iran, the elderly population is also rapidly increasing, and despite the emphasis on respect to the elderly in Iranian culture, recent reports show that violence against the elderly in Iranian society is beyond expectations. The present study attempts to analyze, summarize, and synthesize existing studies in this field to aim to provide the necessary information to prevent and combat this phenomenon.

Methods and Data

The present study was conducted with a qualitative approach and through thematic analysis based on existing documentation in this field. The study aims to extract, classify, summarize, and systematically explore literature related to violence against the elderly. For this purpose, keywords such as "elder abuse", "violence against the elderly," and "elder maltreatment" were searched in scientific databases, including SID, Comprehensive Portal of Humanities, Noor Mags, ELM Net, PubMed, Springer, and Google Scholar in articles published between 2000 and 2024. According to the criteria of this study, 56 articles were selected for the final analysis, and their content was analyzed.

Findings

The research findings are classified into four main categories. The first category is facilitating factors, which include factors that predispose to violence against the elderly, such

as social, economic, and cultural inequalities that may lead to neglect, disrespect, and violence against this vulnerable group. The second category, forms of violence, represents the types of violence against the elderly, including physical, psychological, and financial abuse and neglect. Each of these forms has specific impacts on the quality of life of older people. The third category, “Lost Voices,” refers to the failure to hear the voices of older people and the neglect of their experiences and needs. This neglect can lead to increased feelings of loneliness and worthlessness among older people. And finally, the category of social consequences addresses the social consequences of violence against the elderly, including negative impacts on their mental and physical health, as well as its wider impacts on families and society as a whole.

A core category, Shadows of Forgetfulness, covers all four categories. “Shadows” symbolize the elderly, whose appearance may not seem to reflect their pain and suffering. The word forgetfulness emphasizes that if the elderly is changed into shadows, it reflects society’s forgetfulness of their needs and rights.

Conclusion and Discussion

This research shows that neglecting the voices of the elderly in society leads to their isolation and disregard, affecting their quality of life and mental health. Ignoring the needs and desires of this population not only undermines their social standing but also has broader negative repercussions for the social structure. To address this challenge, it is essential to reassess social approaches and policies, create spaces for dialogue, and involve the elderly in decision-making processes. Furthermore, educational programs aimed at changing attitudes towards the elderly and promoting respect for them should be developed. By adopting these approaches, violence and abuse against the elderly can be prevented, creating conditions that enrich and enhance their lives.

Ethical Considerations

Compliance with Ethical Guidelines

This article is a review study without human or animal participants. The manuscript is the result of the collaborative efforts of both authors. The data has not been altered, and the article has not been published elsewhere

Acknowledgments

The authors thank all the anonymous reviewers of this article for their constructive feedbacks.

Funding

No financial support was received for the research

Authors' Contributions

All authors of this article contributed equally to the research process, writing, and compilation. Each team member played a significant role in shaping the ideas and analyses presented by leveraging their expertise and collaborating closely with one another. We equally share responsibility for the results and findings of this research. Fattaneh Hajilou Responsible for drafting the Final version of the article, designing projection scenarios, evaluating and analyzing data, revising the article, submission of the article, and responding to the referee. Ali Pilvari handled the compilation of research background, writing descriptions for tables and graphs, data analysis, creating tables and graphs, general revision of the article responding to the referee.

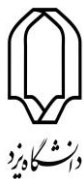
Conflicts of Interest

The authors declare that there are no conflicts of interest in this research.

Author's ORCID

Fattaneh Hajilou: <https://orcid.org/0000-0002-5169-4749>

Ali Pilvari: <https://orcid.org/0009-0004-9695-7954>



سایه‌های فراموشی: کاوشی در دلایل و پیامدهای خشونت علیه سالمندان

فتانه حاجیلو^{*}، علی پیلوری^۱

۱- گروه علوم اجتماعی، دانشکده حقوق و علوم اجتماعی، دانشگاه تبریز، تبریز، ایران.

^{*} نویسنده مسئول: فتانه حاجیلو. رایانامه: fhajilou@tabrizu.ac.ir

مقاله مروری

چکیده

زمینه و هدف: شواهد جمعیتی حکایت از حرکت و گذار جوامع به سوی سالمندی دارد و با افزایش جمعیت آنها، خشونت علیه سالمندان به عنوان یک معضل اجتماعی پیچیده نیازمند توجه، اقدام مؤثر جهت پیشگیری و یافتن راهکار برای مقابله با خشونت است. درحالی که جامعه ایرانی نیز به سوی افزایش تعداد سالمندان می‌رود، هدف پژوهش حاضر گردآوری اطلاعات برای تبیین علل، و یافتن راه‌حل‌های مورد نیاز در این زمینه است.

روش و داده‌ها: این مطالعه با رویکرد کیفی و روش تحلیل مضمون به بررسی خشونت علیه سالمندان پرداخته و به این منظور به استخراج و طبقه‌بندی ادبیات مرتبط با موضوع پرداخته است. در این راستا، کلیدواژه‌های مرتبط در بانک‌های اطلاعات علمی جستجو و در نهایت ۵۶ مقاله برای تحلیل نهایی انتخاب شدند.

یافته‌ها: یافته‌های پژوهش در چهار مقوله اصلی شامل "بسترسازهای مهم"، "گونه‌های خشونت"، "صداها گم‌شده" (نادیده‌انگاری صدای قربانیان) و "پیامدهای اجتماعی" دسته‌بندی و در نهایت منتج به یک مقوله هسته با عنوان "سایه‌های فراموشی" تجمیع شده‌اند. مفهوم سایه نماد سالمندانی است که گرچه واقعیت آن‌ها مملو از چالش‌های بی‌شمار است اما نشانه‌ای از درد و رنج آشکار در آن‌ها مشاهده نمی‌شود و فراموشی، نماد بی‌توجهی جامعه به نیازها و چالش‌های سالمندان است. ترکیب این دو واژه برای نشان دادن چالش‌های پنهان سالمندان به کار رفته است.

بحث و نتیجه‌گیری: خشونت علیه سالمندان یک معضل اجتماعی پیچیده است. به نظر می‌رسد بخشی از پیچیدگی این مسأله، ناشی از نادیده‌انگاری نیازها و حقوق این قشر آسیب‌پذیر است. با این اوصاف، توجه بیشتر جامعه از جمله اقدامات مؤثر برای پیشگیری از خشونت علیه سالمندان است.

واژگان کلیدی: پیامدهای اجتماعی، سالمندان، سالمندی، خشونت، مرور حیطه‌ای.

پیام اصلی: سالمندی جمعیت اجتناب‌ناپذیر است و نادیده گرفتن صدای آسیب‌دیدگان منجر به فراموشی جمعی و تضییع حقوق سالمندان می‌شود. این مهم نیاز به بازنگری در رویکردهای اجتماعی در قبال سالمندان را منعکس می‌کند.

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۰۱/۳۰

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۱۲/۲۵

ارجاع: حاجیلو، فتانه، و پیلوری، علی (۱۴۰۵). سایه‌های فراموشی: کاوشی در دلایل و پیامدهای خشونت علیه سالمندان، تداوم و تغییر اجتماعی، ۵(۱)، ۲۴۵-۲۱۱.

<https://doi.org/10.22034/JSCC.2026.22914.1245>



مقدمه و بیان مسأله

سالمندی به عنوان یک مرحله طبیعی از چرخه حیات بشر، با چالش‌ها و فرصت‌های خاص خود همراه است. در عصر حاضر، افزایش امید به زندگی و بهبود شرایط بهداشتی موجب رشد بی‌سابقه جمعیت سالمندان شده است. این پدیده تأثیرات عمیقی بر ساختار اجتماعی و اقتصادی جوامع دارد و نیازمند توجه ویژه به حقوق و رفاه این قشر آسیب‌پذیر است. در حال حاضر، ۶۵۰ میلیون نفر سالمند بالای شصت سال در جهان زندگی می‌کنند و پیش‌بینی می‌شود این رقم تا سال ۲۰۵۰ به دو میلیارد نفر برسد (نوذریور و همکاران، ۱۴۰۱). ایران نیز از این پدیده مستثنی نیست و براساس سرشماری سال ۱۳۹۵، تعداد سالمندان کشور هفت و نیم میلیون نفر، معادل ۹/۳ درصد جمعیت بوده که اکنون نزدیک به ۱۰ درصد را تشکیل می‌دهد (پروائی و آزاد ارمکی، ۱۴۰۰: ۱۱-۱۰). از آنجایی که افراد بر حسب سنی که در آن قرار دارند نیازها و توانایی‌های متفاوتی دارند، لذا تغییرات ساختار سنی جمعیت نیز تأثیرات عمیقی را بر شرایط اقتصادی اجتماعی، بهداشتی و درمانی کشور خواهد داشت. این موضوع لزوم توجه به تغییرات ساختار سنی جمعیت در برنامه‌ریزی‌های آینده را ضرورت می‌بخشد. به جرأت می‌توان گفت که عامل اصلی موفقیت برنامه‌ریزی‌های کشور در آینده، شناخت روند تغییرات ساختار سنی جمعیت کشور و برنامه‌ریزی براساس وزن جمعیت در گروه‌های سنی است (ترکاشوند و ایران‌نژاد، ۱۴۰۳). پیامدهای افزایش جمعیت سالمندان در ایران و جهان، چالش‌های اقتصادی، اجتماعی و بهداشتی جوامع را در قرن حاضر برجسته کرده و عدم توجه کافی به سالمندان را نشان می‌دهد (یکه‌فلاح و همکاران، ۱۳۹۷: ۱۳۴). با توجه به تغییرات اجتماعی و اقتصادی در اکثر کشورهای جهان مسائل پیرامون سالمندان از قبیل بالارفتن هزینه‌های خدمات بهداشتی و رفاهی به موازات نیاز به فراهم کردن خدمات برای تعداد روز افزونی از سالمندان پیچیده شده است و نیاز به برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری جامع و دقیق دارد. در گذشته حمایت از سالمندان معمولاً از طریق توافقات غیررسمی خانواده و جامعه ارائه میشد. اما امروزه این گونه توافقات و ارائه حمایت‌های مورد نیاز سالمندان تقریباً در همه جوامع تضعیف شده است. در اکثر جوامع پیشرفته حمایت از سالمندان توسط مراقبتهای بهداشتی دولتی و سازمانهای بازنشستگی خصوصی ارائه می‌شود (سجودی، نیازی و فرهادیان، ۱۴۰۱: ۱۹۵).

با افزایش جمعیت سالمندان در جهان تعداد سالمندانی که در مواجهه با خشونت و آزار قرار می‌گیرند و آن را تجربه می‌کنند بیشتر می‌شود. پژوهش‌های انجام شده توسط سازمان جهانی بهداشت و سازمان ملل^۱ نشان می‌دهد که خشونت علیه سالمندان یکی از مهم‌ترین مواردی است که که بهزیستی و کیفیت زندگی سالمندان را تحت تأثیر قرار می‌دهد. همچنین پژوهش‌های سازمان‌های مذکور نشان می‌دهد که سوء استفاده از سالمندان شایع، قابل‌پیش‌بینی، گاهی پرهزینه و در برخی موارد کشنده است (Andrade et al., 2020).

آزار سالمندان به انواع مختلفی از جمله روانی، ذهنی، جسمی، جنسی و استثمار مالی تقسیم می‌شود. آزار جسمی شامل آسیب فیزیکی به فرد سالمند است که ممکن است منجر به جراحات شود. سوء استفاده جنسی به فعالیت‌های غیرتوافقی اشاره دارد و آزار روانی شامل تهدیدهای کلامی، ارباب و ایجاد اضطراب است. استثمار مالی نیز شامل تغییر در اسناد قانونی، دزدی وسایل ارزشمند و بررسی بدون اجازه حساب‌های بانکی است (Dong, 2015). سالمندان به‌ویژه زنان، معلولین، افرادی با وضعیت سلامت بد و کم درآمدها بیشتر در معرض خشونت قرار دارند. کیفیت روابط نزدیک و شرایط زندگی مشترک بر میزان خشونت تأثیرگذار است و سلامت روان سالمندانی که مورد آزار قرار می‌گیرند، در معرض خطر بیشتری است. با وجود تأکید فرهنگ ایرانی و اسلامی بر احترام به سالمندان، گزارش‌ها نشان می‌دهد که رواج خشونت علیه سالمندان ایرانی فراتر از حد انتظار است (ایران‌فر، ۱۳۹۷). صباغچی و همکاران (۱۴۰۳) اشاره می‌کنند که

^۱. World Health Organization & United Nations

بازتاب انتظارات هنجاری رایج پیرامون اهمیت نقش حمایت‌های بین‌نسلی فرزندان در قبال والدین را می‌توان در این گفتار زبانزد دریافت که فرزندان عصای دست والدین در دوران پیری و از کارافتادگی هستند. علاوه بر این، از گذشته دور اخلاقیات آرمانی خانواده ایرانی، بر احساس وظیفه و تکلیف فرزندان در قبال والدین برای جبران زحمات و محبت‌های پدر و مادر استوار بود و آموزه‌های مذهبی جامعه ایران نیز بر این تعهدات بین‌نسلی فرزندان مهر تأیید می‌زد (صباغچی، عسکری‌ندوشن و روحانی، ۱۴۰۳، ۱۳۸) اما تغییرات اجتماعی در دهه‌های گذشته مناسبات بین‌نسلی خانواده و ماهیت مراقبت‌های خانوادگی از سالمندان را تغییر داده است. با این اوصاف، نسل‌هایی که پس از دهه اول ۱۴۰۰ شمسی وارد دوره سالمندی خواهند شد، وضعیت بسیار متفاوتی را تجربه خواهند کرد.

اغلب داده‌های مربوط به خشونت و سوءاستفاده علیه سالمندان بیش از آن چیزی است که در جوامع مختلف گزارش می‌شود. زیرا این مهم تا حد زیادی توسط افراد سالمند و خانواده‌ها پنهان نگه داشته می‌شود. در موارد دیگر این خشونت توسط سازمان‌های مسئول نادیده انگاشته می‌شود (Dildar & Saeed, 2012: 662) و به نظر می‌رسد ادبیات موضوعی درباره خشونت، بیشتر به کودکان و زنان می‌پردازد. پرداختن به خشونت علیه سالمندان اگرچه در دهه‌های اخیر رشد داشته است و پژوهشگران را به خود مشغول ساخته اما آنچنان که باید نیز به آن توجه نشده است (Jagielska, 2015). خشونت علیه سالمندان به‌عنوان یک موضوع جدی و قابل توجه، نیازمند بررسی و تحلیل بیشتری است. این نوع خشونت می‌تواند در اشکال مختلفی از جمله سوءاستفاده جسمی، عاطفی، مالی و غفلت بروز کند و می‌تواند در محیط‌های مختلفی مانند خانواده، مراکز مراقبت و بیمارستان‌ها اتفاق بیفتد. با توجه به افزایش جمعیت سالمندان و تغییرات دموگرافیک، عدم توجه کافی به این موضوع می‌تواند عواقب وخیمی برای سلامت و کیفیت زندگی این قشر آسیب‌پذیر به دنبال داشته باشد (Santos et al., 2020).

پژوهش حاضر سعی داشته تا با خوانش مجدد یافته‌های پژوهش‌های متعدد پیشین در حوزه خشونت و آزار علیه سالمندان و ترکیب، تلخیص و تحلیل آنها، علل زمینه‌ساز و بسترسازهای خشونت علیه سالمندان را توأم با پیامدها و چالش‌های اجتماعی آن در کنار هم گردآورد. هدف آن است که این نوآوری بتواند به ادراک بهتر و جامع این پدیده کمک کند. انجام پژوهش‌های متعدد در حوزه خشونت و آزار علیه سالمندان به منظور کمک به متخصصان حوزه آسیب‌های اجتماعی و سالمندان در جهت رسیدگی به گزارش‌های دریافتی از سوی سالمندان مورد خشونت واقع شده مهم و حیاتی به نظر می‌رسد از این رو پژوهش حاضر سعی در ترکیب، تلخیص و تحلیل مطالعات موجود در این حوزه را دارد. همچنین انجام این پژوهش ضمن هماهنگ‌سازی تلاش‌های پژوهشگران ایرانی و دیگر جوامع منبع مناسبی برای سازمان‌های متولی از جمله بهزیستی، متخصصان بهداشت و درمان، حقوق‌دانان، روان‌شناسان، جامعه‌شناسان، ارائه‌دهندگان خدمات و سیاست‌گذاران اجتماعی باشد. بدین منظور مطالعه حاضر در جستجوهای خود در پی پاسخ به این قبیل سئوالات است که: چه انواعی از خشونت‌ها علیه سالمندان وجود دارد و ویژگی‌های آن‌ها چیست؟ عوامل زمینه‌ساز و بسترساز این خشونت علیه سالمندان کدامند و چگونه بر وقوع این پدیده تاثیر می‌گذارند؟ چالش‌ها و پیامدهای اجتماعی خشونت علیه سالمندان چیست؟

پیشینه تجربی

مطالعات مروری می‌توانند به درک بهتر ابعاد مختلف این مسئله و همچنین شناسایی شکاف‌های موجود در ادبیات علمی کمک کند. این نوع از مطالعات به‌عنوان ابزارهای تحقیقاتی ارزشمند، به جمع‌آوری، تحلیل و مقایسه نتایج چندین مطالعه مستقل می‌پردازند و به این ترتیب، تصویری کلی از وضعیت موجود ارائه می‌دهند. مطالعات مروری که به روش‌های گوناگونی انجام می‌شوند می‌توانند به شناسایی

الگوها، روندها و چالش‌های مشترک در حوزه‌ای خاص کمک کنند و به پژوهشگران و تصمیم‌گیرندگان اطلاعات مفیدی ارائه دهند. بررسی پیشینه موجود در موضوع پژوهش نشان می‌دهد اغلب این مطالعات در خصوص میزان شیوع پدیده خشونت سالمندان، شاخص‌های سنجش وقوع آن و میزان انعکاس آن در رسانه‌ها، پرداخته‌اند. پژوهش حاضر تلاش نموده با نگاهی بدیع به شکلی جامع به انواع، عوامل زمینه‌ساز و علّی و همچنین پیامدهای اجتماعی خشونت علیه سالمندان به صورت همزمان بپردازد. اهمیت این کار در آن است که با توجه به تغییرات اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی در جوامع که بر خشونت علیه سالمندان تأثیر می‌گذارد، انجام چنین مطالعه‌ای می‌تواند به‌روزرسانی اطلاعات و یافته‌ها را تضمین کند و به پژوهشگران کمک کند تا با آگاهی از پیشینه موضوع مورد نظر، با جدیدترین شواهد و نتایج موجود نیز آشنا شوند. جدول ۱ به برخی از مطالعات مروری مرتبط با خشونت علیه سالمندان اشاره می‌کند که به‌عنوان پیشینه تجربی مورد توجه پژوهش حاضر قرار گرفته است:

جدول ۱- پیشینه تجربی پژوهش

ردیف	نویسندگان	سال	عنوان پژوهش	روش	یافته‌ها و نتایج
۱	قاسمی، حسین پور و سمیعی	۱۳۹۹	بررسی شیوع سالمند آزاری در ایران: مطالعه مروری در مقالات فارسی	مطالعه مروری	میزان سوء استفاده از سالمندان زیاد است. علت بالاترین میزان سوء استفاده، غفلت است. علی‌رغم تأکید زیاد احترام به سالمندان در فرهنگ ایرانی، سالمندان انواع مختلف سوء استفاده را تجربه می‌کنند. این موضوع نه تنها به مشکلات فردی آن‌ها آسیب می‌زند، بلکه بر روی سلامت روانی و جسمی آن‌ها نیز تأثیر منفی می‌گذارد. فقدان آگاهی اجتماعی درباره حقوق سالمندان و نحوه حمایت از آن‌ها، به تشدید این معضل کمک می‌کند.
۲	مولایی، اعتماد، طاهری تنجانی	۱۳۹۶	بررسی میزان شیوع سوء رفتار با سالمندان در ایران از سال ۱۳۸۴ تا ۱۳۹۴ با استفاده از مرور ساختار یافته و متاآنالیز	مطالعه مروری	میزان شیوع کلی سالمند آزاری در ایران ۵۶ درصد است که در مقایسه با مطالعاتی که در خارج از کشور انجام شده، بسیار بیشتر است. بیشترین شیوع مقطعی سوء رفتار با سالمندان ۸۷ درصد در تهران (منوچهری و همکاران) و کمترین آن با ۱۷ درصد در سال ۱۳۹۴ در شهرکرد ثبت شده (حسینی و همکاران). آمارها ضرورت توجه ویژه به حمایت از سالمندان و ایجاد سازوکارهای مؤثر برای جلوگیری از سوء رفتار با آن‌ها را نمایان می‌سازد.
۳	استبصاری و همکاران	۱۳۹۶	مفاهیم و شاخص‌های سالمند آزاری: چهارچوب مفهومی مطالعات کاربردی در زمینه سالمند آزاری	مطالعه مروری	پژوهش برای مقابله با پدیده سالمند آزاری، آشنایی با مفاهیم و واژگان موضوعی آن را پیشنهاد کرده و همچنین به یکسان‌سازی مفاهیم در زمینه سالمند آزاری و انواع آن برای کمک به برنامه‌ریزان اجتماعی و سیاست‌گذاران حوزه سلامت توصیه کرده است. این اقدام به ایجاد چارچوب مشترک برای شناسایی و تحلیل دقیق‌تر این پدیده کمک می‌کند.
۴	اردوغان و بیلکای ^۱	۲۰۲۵	سوء استفاده و غفلت از سالمندان در رسانه‌های دیجیتال: بررسی یک ساله گزارش‌های روزنامه‌های ترکیه	مطالعه مروری	سالمندان از گروه‌های محروم و به‌شدت در معرض بی‌توجهی و بدرفتاری قرار دارند. بیشتر آن‌ها به دلیل تنها زندگی کردن و نداشتن سیستم‌های حمایتی، آسیب دیده‌اند. این مطالعه نشان داد رسانه‌ها پتانسیل افزایش آگاهی در مورد بی‌توجهی و سوء استفاده از سالمندان را دارند، اما باید با جدیت و مسئولیت‌پذیری بیشتری عمل کنند.

^۱. Erdogan & Bilkay

ردیف	نویسندگان	سال	عنوان پژوهش	روش	یافته‌ها و نتایج
۵	اتکینسون و روبرتو ^۱	۲۰۲۴	رویکردهای جهانی برای پیشگیری از سوء استفاده از سالمندان اولیه، ثانویه و سوم: مروری بر مطالعات	مطالعه مروری	یافته‌های این مطالعه براساس ۷۲ مقاله مورد بررسی است که ۱۳ مقاله بر پیشگیری اولیه (افزایش، آموزش و مداخله)، ۳۵ مقاله بر پیشگیری ثانویه (توسعه و ارزیابی ابزارهای غربالگری، شناسایی و گزارش سوء استفاده و موانع تشخیص و گزارش سوء استفاده) و ۲۱ مقاله بر پیشگیری ثالثه (تأثیرات و روش‌های مداخله حرفه‌ای سوء استفاده، روش‌های حرفه‌ای، پاسخگویی به سوء استفاده) تمرکز داشتند. این مطالعه نشان می‌دهد سالمند آزاری در بسیاری از مناطق جهان امری ناشناخته است و نیاز به پژوهش‌های جهانی و آگاهی‌سازی در این حوزه احساس می‌شود.
۶	مصطفی و آخیر ^۲	۲۰۲۳	خشونت علیه سالمندان: یک مرور سیستماتیک	مطالعه مروری	چهار موضوع خشونت علیه سالمندان، یعنی شکل خشونت علیه سالمندان، عوامل خشونت علیه سالمندان، تأثیرات خشونت علیه سالمندان و راهکارهای مقابله با خشونت علیه سالمندان پرداخته، همچنین یازده شکل خشونت علیه سالمندان، چهارده عامل خشونت، دو اثر خشونت و هفت راه حل برای مقابله با خشونت علیه سالمندان را شناسایی شده است. طبق نتایج جنبه معنوی، عنصر مهمی در برخورد با خشونت علیه سالمندان است.
۷	سانتوس و همکاران ^۳	۲۰۲۲	عوامل مرتبط با آزار سالمندان: یک مطالعه سیستماتیک مروری	مطالعه مروری	خشونت علیه سالمندان در بین افراد: مردان بالای ۷۰ سال، باسواد، بدون شغل، تنها زندگی و درآمدی بالاتر از یک برابر حداقل دستمزد، بیشتر بود. همچنین یافته‌ها نشان داد سالمندانی که حمایت اجتماعی ضعیفی دارند بیشتر در معرض خطر خشونت هستند. با این حال، جنبه حمایت عاطفی / اطلاعاتی به‌عنوان یک عامل محافظتی در برابر خطر خشونت نشان داده می‌شود.
۸	دومینگز و استوری و گلورنی ^۴	۲۰۲۱	رفتار کمک جویانه در قربانیان سوء استفاده از سالمندان: یک بررسی سیستماتیک در ادبیات تروما، خشونت و سوء استفاده	مطالعه مروری	قربانیان سالمندی که مورد خشونت و آزار واقع می‌شوند، تنها زمانی به دنبال کمک هستند که خشونت غیرقابل تحملی را تجربه کرده‌اند و از امنیت جانی خود می‌ترسند. این وضعیت نشان‌دهنده عدم وجود سیستم حمایتی قوی و مؤثر برای افراد آسیب‌پذیر است. همچنین نتایج نشان داد در تمامی مطالعات این حوزه، تسهیل‌کننده‌ها و پاسخگوها به کمک‌جویی قربانیان محدود و اندک بوده‌اند. که می‌تواند منجر به احساس تنهایی و ناامیدی در قربانیان شود و آن‌ها را از دستیابی به حمایت‌های لازم بازدارد.

¹. Atkinson & Roberto

². Mustaffa & Akhir

³. Santos et al

⁴. Dominguez, Storey & Glorney

ملاحظات نظری

داشتن یک پشتوانه نظری قوی در پژوهش‌های کیفی، نه تنها به غنای تحلیل‌ها کمک می‌کند، بلکه این امکان را فراهم می‌کند که از دریچه‌های مختلف به پدیده مورد نظر بنگریم. «نظریه‌های متنوع و مرتبط به‌عنوان ابزاری برای حساسیت نظری، به ما کمک می‌کند تا پیچیدگی‌های موضوع را درک کنیم و ابعاد پنهان آن را روشن‌تر سازیم. این رویکرد نه تنها به توصیف دقیق‌تر و عمیق‌تر یافته‌ها منجر می‌شود، بلکه زمینه‌ساز ارتباطات معنادار میان داده‌ها و نظریه‌ها می‌شود» (حاجیلو، آقایی‌هیر و پیلوری، ۱۴۰۳). به عبارتی، این انتخاب‌های نظری مانند لنگرهایی عمل می‌کنند که ما را در دریای وسیع اطلاعات و تجربیات انسانی هدایت کرده و به کشف الگوها و روابطی می‌انجامد که در غیر این صورت ممکن است نادیده گرفته شوند. در پژوهش حاضر تلاش شده گزیده‌ای از نظریه‌ها که به تبیین یافته‌های پژوهش کمک می‌کنند در این بخش مدنظر قرار گیرند.

درک چالش‌ها و راه‌حل‌های مرتبط با سالمندی باید از منظر قدرت و ساختارهای اجتماعی و اقتصادی صورت گیرد، نظریه اقتصاد سیاسی سالمندی بر این نکته تأکید دارد. به عبارتی، مشکلات و راه‌حل آن‌ها نباید به‌طور جداگانه بلکه در بستر سیاسی و اقتصادی که افراد را احاطه کرده است، بررسی شوند. نظریه‌پردازان این رویکرد معتقدند که چالش‌های فردی سالمندان ریشه در نقش‌های اجتماعی و نظام سرمایه‌داری دارند (براون، کلی و هلی‌ای، ۱۴۰۲). استس^۱ به استفاده از مفاهیم سی‌رایت میلز (۱۹۵۹) در تمایز بین مشکلات شخصی و مسائل عمومی اشاره می‌کند. میلز تأکید می‌کند که بسیاری از مسائلی که به‌عنوان مشکلات فردی شناخته می‌شوند، در واقع مسائل عمومی هستند. او اصطلاح تخیل جامعه‌شناختی را برای توصیف توانایی درک بستر ساختاری مشکلات فردی ابداع کرد (Estes, 2014). براساس این دیدگاه، سالمندان به‌خاطر مشکلاتی که خودشان ایجاد نکرده‌اند، مورد سرزنش قرار می‌گیرند و نمی‌توانند به‌تنهایی وضعیت اجتماعی خود را تغییر دهند؛ زیرا این ساختارهای اجتماعی هستند که چالش‌های مربوط به سن و سالمندی را به وجود می‌آورند (براون، کلی و هلی‌ای، ۱۴۰۲).

در زمینه خشونت علیه سالمندان، نظریه تضاد می‌تواند به‌عنوان یک چارچوب تحلیلی مؤثر عمل کند. سالمندان اغلب در معرض نابرابری‌های اجتماعی و اقتصادی قرار دارند که ناشی از ساختارهای قدرت موجود در جامعه است. این نابرابری‌ها می‌توانند به شکل خشونت فیزیکی، عاطفی یا مالی بروز پیدا کنند. با توجه به اینکه سالمندان معمولاً منابع کمتری نسبت به نسل‌های جوان‌تر دارند، آسیب‌پذیری آن‌ها در برابر خشونت افزایش می‌یابد. در بسیاری از موارد، خشونت علیه سالمندان نه تنها نتیجه رفتارهای فردی بلکه ناشی از ساختارهای اجتماعی است که نابرابری‌های قدرت را بین نسل‌ها تقویت می‌کند (Fundinho, Pereira & Ferreira-Alves, 2021).

بخش مهمی از ساختارهای اجتماعی مربوط به مسئله جنسیت است که در رویکردهای مختلف فمینیستی مورد توجه قرار می‌گیرد. محوریت تمام نظریات فمینیستی، ارتقاء آگاهی زنان نسبت به واقعیت‌های ستم‌گرانه‌ای است که بر آن‌ها تحمیل شده است. پیلوری (۱۴۰۳) در بررسی خود اشاره می‌کند که گارنر^۲ (۱۹۹۹) در سالمندشناسی فمینیستی بیان می‌کند که ناآگاهی اجتماعی زنان نسبت به نابرابری‌های موجود در طول زندگی‌شان در دوران سالمندی افزایش می‌یابد. او همچنین اشاره می‌کند که گزینه‌های مراقبت بهداشتی از دیدگاه جنسیتی نابرابر هستند و بسیاری از دانش‌ها درباره بیماری‌ها از منظر مردانه شکل گرفته‌اند و برای زنان سالمند کارایی ندارند (پیلوری، ۱۴۰۳).

1. Estes

2. Garner

حسینی و همکاران (۱۴۰۲) برای طراحی، اجرا و ارزشیابی برنامه ارتقای سلامت روان در میان زنان شاغل دارای تعارض کار و زندگی، به نظریه استرس و سازگاری، که به‌ویژه توسط روان‌شناس آمریکایی، ریچارد لازاروس^۱ و همکارش، سوزان فولکمن^۲ که در اوایل دهه ۱۹۸۰ مطرح شد، اشاره کرده‌اند تا به بررسی چگونگی تأثیر استرس بر سلامت روانی و جسمانی افراد و نحوه سازگاری آن‌ها با شرایط استرس‌زا بپردازند. براین اساس آن‌ها استرس را به‌عنوان یک فرآیند پیچیده بین فرد و محیطش در نظر گرفته‌اند که ارزیابی شناختی فرد از یک موقعیت استرس‌زا نقش کلیدی در واکنش او دارد. این ارزیابی شامل دو مرحله است: ارزیابی اولیه، که در آن فرد تشخیص می‌دهد آیا موقعیت تهدیدآمیز است یا خیر، و ارزیابی ثانویه، که در آن منابع موجود برای مقابله با تهدید بررسی می‌شود. توانایی افراد در مدیریت استرس و سازگاری با چالش‌های زندگی به ادراک آن‌ها از وضعیت و منابعشان بستگی دارد (حسینی و همکاران، ۱۴۰۲). در زمینه خشونت علیه سالمندان، این نظریه می‌تواند به‌عنوان یک ابزار تحلیلی کارآمد عمل کند. سالمندان به دلیل تغییرات جسمانی، اجتماعی و اقتصادی ممکن است در معرض انواع مختلفی از استرس قرار گیرند، از جمله نابرابری‌های اجتماعی، تنهایی و وابستگی به دیگران. تجربه خشونت نه تنها آسیب جسمی بلکه فشارهای روانی شدیدی را نیز به همراه دارد که می‌تواند منجر به اضطراب، افسردگی و کاهش کیفیت زندگی شود (Gholipour, Khalili & Abbasian, 2020).

براساس این نظریه، واکنش سالمندان به خشونت و شرایط استرس‌زا به ارزیابی آن‌ها از موقعیت و منابع مقابله‌ای بستگی دارد. اگر سالمندان احساس ناتوانی در کنترل وضعیت خود داشته باشند، احتمالاً واکنش‌های منفی بیشتری را تجربه خواهند کرد. همچنین، کمبود منابع حمایتی مانند خانواده و خدمات اجتماعی می‌تواند شدت تجربه خشونت را افزایش دهد. بنابراین، تحلیل خشونت علیه سالمندان از منظر نظریه استرس و سازگاری به ما کمک می‌کند تا تأثیر عوامل روان‌شناختی و اجتماعی را در تجارب خشونت درک کنیم و راهکارهایی برای حمایت از این گروه آسیب‌پذیر ارائه دهیم.

روش و داده‌های پژوهش

بررسی حاضر از نوع کیفی و به شیوه تحلیل مضمون و برپایه تحلیل اسنادی موجود در موضوع پژوهش صورت پذیرفته و سعی بر آن داشته با بررسی و مطالعه ادبیات موجود به شیوه مرور حیطه‌ای^۳ به استخراج، طبقه‌بندی، تلخیص و کشف اطلاعات از متن داده‌های به دست آمده پژوهش‌های پیشین بپردازد. به این منظور بعد از بیان مسئله و مشخص شدن اهداف مطالعه مرورگرهای علمی جستجو انتخاب شد. چون موضوع مورد مطالعه مسئله‌ای میان رشته‌ای است و آن را می‌توان از وجوه مختلف پزشکی، جامعه‌شناسی، حقوق، روان‌شناسی، سیاست‌گذاری اجتماعی و توسعه و رفاه مورد بررسی قرار داد، سعی بر آن بوده تا حداکثر تنوع در استفاده از مرورگرهای علمی رعایت شود. بدین منظور مرورگرها، موتورهای جستجو و پایگاه‌های علمی جهاد دانشگاهی، پورتال جامع علوم انسانی، پایگاه مجلات تخصصی نور (نورمگز)، علم‌نت، پابمد، اسپرینگر و گوگل اسکالر جهت جستجو انتخاب شدند. سپس کلیدواژه‌های سوء رفتار با سالمندان، بدرفتاری با سالمندان، خشونت علیه سالمندان، آزار سالمندان، پیامدهای خشونت علیه سالمندان به زبان‌های فارسی و انگلیسی مورد جستجو قرار گرفت.

^۱. Richard Lazarus

^۲. Susan Folkman

^۳. scoping review

این مطالعه تنها پژوهش‌های انجام شده به زبان‌های فارسی و انگلیسی را مورد توجه قرار داده و تنها اسنادی که در سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۲۴ میلادی و ۱۳۸۰ تا ۱۴۰۳ شمسی منتشر شده بودند بررسی شدند. مقالات کنفرانسی، گزارش‌های پژوهشی، موارد تکراری و فصل‌های کتاب‌ها که موضوعات آن‌ها متنوع، دسترسی به آن‌ها محدود بود از روند بررسی کنار گذاشته شدند، سپس مجموع مقالات به دست آمده از مرورگرهای علمی ۳۵۷۸ شد. در گام بعد آن دسته از مقالات که عنوان‌شان با موضوع مورد مطالعه غیرمرتبط بود از چرخه بررسی کنار گذاشته شدند و تعداد مقالات در این مرحله به ۱۲۳۹ تقلیل یافت. در مرحله بعد چکیده مقالات موجود در چرخه بررسی مورد مطالعه دقیق قرارگرفت و موارد غیرمرتبط با پرسش‌های اصلی تحقیق کنار گذاشته شدند. در گام آخر متن کامل ۱۳۵ مقاله مورد مطالعه و بررسی قرار گرفت و تعداد ۵۶ مقاله منتشر شده برای بررسی در این مطالعه انتخاب شدند.



شکل ۱- مراحل اجرای تحقیق و نحوه انتخاب منابع

در مرحله بازخوانی مقالات انتخاب شده ابتدا با تکنیک کدگذاری انتسابی با توجه به اطلاعات مربوط به سال انتشار، تخصصی بودن نشریات، سؤال تحقیق، ارجاعات نظری، روش و یافته‌های کلیدی دسته‌بندی شدند. «شیوه کدگذاری از نوع انتسابی شیوه‌ای معمول در مطالعات کیفی است به‌ویژه مطالعاتی که داده‌های آن‌ها بسیار متنوع و گوناگون هستند. به بیان دیگر کدگذاری انتسابی شیوه‌ای برای نشانه گذاری اطلاعات پایه‌ای است» (استراوس و کوربین، ۱۳۹۴). سپس مقالات با شیوه کدگذاری کل‌نگرانه بررسی شدند. در تکنیک

کدگذاری کل‌نگرانه به جای کدگذاری خط به خط داده‌های به دست آمده یک کد واحد به مجموع داده‌های به دست آمده تعلق می‌گیرد. برای یافتن مطالب مورد نظر از روش خواندن موجی شکل استفاده شد، بدین منظور پس از مطالعه چندین منبع، برداشت‌های نظری از مطالب یادداشت و درباره آن‌ها تأمل می‌شود و سپس خواندن بقیه پژوهش‌ها و مرور مجدد مفاهیم و مقولات و یادداشت‌های نظری انجام می‌شود. شکل ۱ مراحل اجرا و خلاصه روش مورد استفاده پژوهش را نشان می‌دهد. مشخصات دقیق مقالات داخلی و خارجی مورد بررسی در این پژوهش پس از فهرست منابع در جدول پیوست درج شده است.

یافته‌های پژوهش

پژوهش‌های مروری به مثابه نقشه‌برداری از سرزمین‌های ناشناخته علم عمل می‌کنند. این نوع پژوهش‌ها با تجزیه و تحلیل جامع و سیستماتیک مطالعات موجود در یک حوزه خاص، به شناسایی الگوها و شکاف‌های تحقیقاتی می‌پردازند. یافته‌های این پژوهش محصول واکاوی ۵۶ مقاله داخلی و خارجی در زمینه خشونت علیه سالمندان است. برای توصیف وضعیت ادبیات موجود در موضوع پژوهش و شفافیت داده‌ها جدول ۲ تعداد و درصد مقالات را براساس معیارهای بررسی دسته‌بندی کرده است.

جدول ۲- جدول اطلاعات توصیفی اسناد مورد بررسی

نوع سند	تعداد	درصد
مقالات داخلی	۱۶	۲۹
مقالات خارجی	۴۰	۷۱
مطالعات با رویکرد کمی	۳۱	۵۵
مطالعات با رویکرد کیفی	۲۵	۴۵
مطالعات در ایران	۱۶	۲۹
مطالعات در برزیل	۱۵	۲۷
مطالعات در پرتغال	۴	۷
مطالعات در آمریکا	۳	۵
مطالعات در ترکیه	۳	۵
مطالعات در لهستان	۲	۴
مطالعات در سایر کشورها	۱۳	۲۳

برای یافتن پاسخ سئوالات پژوهش حاضر منابع مذکور به دقت مورد بررسی قرار گرفته و منجر به شناسایی چهار مقوله اصلی شامل "بسترسازهای مهم زمینه‌ساز"، "گونه‌های ستمگری و خشونت"، "صداها گم شده" و "پیامدهای اجتماعی" است. شرح مختصری پیرامون هریک از این چهار مقوله براساس محتوای منابع مورد بررسی در پی آمده است.

(۱) گونه‌های خشونت

خشونت به معنی وضعیت یا حالتی است که فرد مورد بدرفتاری قرار گرفته است. خشونت علیه سالمندان در انواع و طیف‌ها مختلفی قرار می‌گیرند. انواع مختلف خشونت علیه سالمندان، در این بخش مورد بررسی و بازخوانی و شمارش قرار گرفته‌اند. هر یک از این انواع دارای ویژگی‌ها و پیامدهای خاص خود و نیازمند توجه ویژه‌ای می‌باشند. جدول ۳ خلاصه اطلاعات مستخرج از مقالات مورد بررسی در خصوص انواع خشونت علیه سالمندان را نشان می‌دهد.

جدول ۳- انواع خشونت علیه سالمندان در مقالات مورد بررسی

مقوله اصلی	مقوله اولیه	تعداد تکرار در اسناد
گونه‌های خشونت	خشونت روانی	۵۵
	خشونت جسمانی	۵۴
	خشونت جنسی	۳۱
	خشونت اقتصادی	۴۳
	غفلت از مراقبت	۲۵
	خشونت اجتماعی (خشونت سیستماتیک)	۲۱
	خود غفلی	۱۲
	خشونت دیداری	۹

یکی از پرتکرارترین انواع خشونت که در متون مختلف به آن اشاره شده است "خشونت جسمانی" است و دومین خشونتی که در پژوهش‌های مختلف به آن اشاره شده است "خشونت روانی" است (نوذریپور و همکاران، ۱۴۰۱؛ ایران‌فر، ۱۳۹۷؛ مولایی، اعتماد، و طاهری تنجانی، ۱۳۹۶؛ خانلری و همکاران، ۱۳۹۴؛ قدوسی، فلاح‌یخدانی و عابدی، ۱۳۹۳).

بررسی دقیق در متن مقالات نشان می‌دهد شیوع میزان خشونت تجربه شده توسط سالمندان در مناطق جغرافیایی مختلف، متفاوت است. به عنوان نمونه شایع‌ترین نوع خشونت تجربه شده توسط سالمندان ایرانی خشونت روانی است که به شکل کلامی رخ می‌دهد. این نوع خشونت عزت نفس فرد سالمند را تهدید می‌کند و یا موجب ترس و وحشت در او می‌شود (نوذریپور و همکاران، ۱۴۰۱). طبق نتایج مقالات خارجی مورد بررسی، شایع‌ترین نوع خشونت تجربه شده خشونت فیزیکی است به طوری که ۶۶/۳ درصد زنان سالمند در شمال برزیل خشونت فیزیکی را تجربه می‌کنند (Oliveira et al., 2023)، در آمریکا نیز بیشترین خشونت تجربه شده توسط سالمندان از نوع فیزیکی بوده (Smith, 2012)، در هند، ترکیه و سوئد نیز شایع‌ترین خشونت تجربه شده به شکل روانی و از نوع کلامی بوده است (Skirbekk & James, 2014; Ergin et al., 2012; Aström et al., 2004).

خشونت جنسی یکی دیگر از انواع خشونت علیه سالمندان است. عاملان این نوع خشونت می‌تواند شریک زندگی، مراقبین، دوستان و آشنایان و شخص ناشناس باشد (قدوسی فلاح‌یخدانی و عابدی، ۱۳۹۳؛ ایران‌فر، ۱۳۹۷؛ حاجیلو، آقاییاری هیر و پیلوری، ۱۴۰۳؛ Barcelos et al., 2019; Araujo, Sousa & Marques, 2021; Chopin & Beauregard, 2020). اگرچه اغلب خشونت‌های

جنسی گزارش شده در ارتباط با زنان و نیز سالمندان ناتوان در خانه سالمندان بوده (نوذریور و همکاران، ۱۴۰۱) اما این بدان معنی نیست که مردان سالمند مورد خشونت و آزار جنسی قرار نمی‌گیرند بلکه اغلب از بیان آن ابا دارند و یا آزار خود را به‌عنوان رفتار خشونت‌آمیز جنسی تلقی نمی‌کنند (حاجیلو، آقایی‌هیر و پیلوری، ۱۴۰۳).

یکی دیگر از انواع خشونت‌های شناخته شده علیه سالمندان "خشونت اجتماعی" است که برخی منابع از آن تحت عنوان "خشونت سیستماتیک" یاد کرده‌اند (Hirt et al., 2018; Garbin et al., 2018). نادیده گرفتن منزلت سالمند، عدم ارائه رفاه و حمایت اجتماعی، عدم توجه به تمایلات فردی سالمند، زیر سؤال بردن عقاید سالمندان، اجازه ندادن به تعامل با سایر افراد، فقدان مراکز فرهنگی و ورزشی مخصوص سالمندان، محدودیت تردد در سطح شهر و معابر شهری، عدم ارائه بهداشت عمومی، خدمات بهداشتی و بیمارستانهای تخصصی مخصوص سالمندان از جمله مهم‌ترین خشونت‌های اجتماعی شناخته شده علیه سالمندان است (نوذریور و همکاران، ۱۴۰۱؛ Mahmoud et al., 2020; Jackson & Mallory, 2009). "خشونت دیداری" یکی دیگر از انواع خشونت علیه سالمندان است. در پاره‌ای از موارد فرد مراقبت‌کننده از سالمند به دلیل تاب‌آوری اندک و فشارهای ناشی از مراقبت سالمندان به خودزنی، خود آسیب رسانی و اعمال خشونت بر خود را مقابل دیدگان شخص سالمند انجام می‌دهند که این عمل موجب تشویش و آزار برای فرد سالمند می‌شود (Aström et al., 2004). "خودغفلتی" نیز یکی از خشونت‌ها علیه سالمندان است. که توسط خود فرد سالمند نسبت به خود انجام می‌شود. در این نوع خشونت سالمند علیه خود خشونت اعمال می‌کند. عدم توجه به سلامتی و بهداشت فردی خود، عدم تلاش برای زندگی، عدم استفاده یا استفاده نادرست از داروها، عدم توجه به درمان‌های پزشکی از جمله موارد مهم در این نوع خشونت به شمار می‌آیند (Mustaffa & Akhir, 2023).

"خشونت اقتصادی" و یا "استثمار سالمندان"، از دیگر خشونت‌های رایج علیه آنان است. دیدن حساب بانکی افراد بدون اجازه شخصی، برداشت و سرقت از سالمندان، تغییر در اسناد اقتصادی آنان به نفع دیگران از جمله مهم‌ترین موارد این نوع خشونت علیه سالمندان است (مولایی، اعتماد و طاهری‌تنجانی، ۱۳۹۶؛ نصیری و همکاران، ۱۳۹۴؛ حسینی و همکاران، ۱۳۹۵؛ هروی کریموی و همکاران، ۱۳۹۰؛ کریمی و الهی، ۱۳۸۷؛ Hentati & Matoussi, 2019). "غفلت از مراقبت" یکی دیگر از شیوه‌های خشونت علیه سالمندان است. به‌عنوان نمونه: عدم ارائه غذا، پوشاک، مراقبت‌های پزشکی، عدم رعایت بهداشت فرد سالمند، ارائه ملافه و لباس‌های کثیف، کوتاه نکردن مو و ناخون‌های سالمند، عدم ارائه آب کافی از جمله مواردی از غفلت‌های فرد مراقبت‌کننده از سالمند می‌تواند باشد (قاسمی، حسین پور و سمیعی، ۱۳۹۹).

۲) بسترسازهای مهم

خشونت پدیده‌ای است که در بعدی از زمان و مکان رخ می‌دهد و نه تنها می‌تواند سلامت جسمی، روانی، اجتماعی و معنوی افراد را به خطر اندازد بلکه عواقب و تاثیرات آن می‌تواند کل حیات اجتماعی را تهدید کند (حسینی مقدم و همکاران، ۱۴۰۱). یافته‌های پژوهش حاضر در خصوص عوامل و بسترهای منجر به خشونت علیه سالمندان نشان می‌دهد عوامل متعدد مختلفی در این مهم تاثیرگذار هستند که در جدول ۴ خلاصه شده‌اند.

جدول ۴- عوامل بستر ساز خشونت علیه سالمندان در مقالات مورد بررسی

مقوله اصلی	مقوله اولیه	تعداد تکرار در اسناد
بستر سازهای مهم	فقر اقتصادی و مشکلات مالی	۴۱
	ناتوانی در رفع نیازهای اولیه	۳۸
	جنس (زن بودن احتمال تجربه خشونت در سالمندی را بالا می‌برد)	۲۸
	هزینه‌های بالای پزشکی	۲۶
	معرفی فرد سالمند به عنوان فردی ناتوان و ضعیف	۲۳
	تحصیلات پایین	۲۱
	افسردگی و انزوای سالمند	۱۹
	عادی سازی خشونت از طریق رسانه‌ها	۹
	خشونت چرخشی (فرد آزارگر خود تجربه خشونت دارد)	۸
	مصرف مواد مخدر و مشروبات الکلی توسط یکی از اعضای خانواده فرد سالمند	۶

فقر اقتصادی و مشکلات مالی فرد سالمند و خانواده او یکی از عوامل زمینه ساز وقوع خشونت است. فقر رابطه تنگاتنگ و نزدیکی با خشونت دارد به طوری که افراد با توان مالی کمتر بیشتر خشونت را در زندگی روزمره خود تجربه می‌کنند. به نظر می‌رسد مشکلات مالی بر میزان خشونت تجربه شده علیه سالمندان اثر گذار است. «در وهله نخست فرد سالمند به موجب رفع نیازهای اولیه به لحاظ اقتصادی به اطرافیان و فرزندان خود وابستگی پیدا می‌کند و خانواده نیز به این دلیل که با منابع مالی و چالش‌های سنگین و هزینه‌های پزشکی سالمند مواجه می‌شود از خود رفتار خشونت‌آمیز نشان می‌دهد و فرد سالمند به خاطر وابسته بودن اقتصادی این سلطه را می‌پذیرد» (Alarcon et al., 2019). حاجیلو، آقایی هیر و پیلوری (۱۴۰۳) نیز در پژوهش خود به اهمیت مسائل اقتصادی و نیازهای اولیه با خشونت تجربه شده سالمندان تاکید کرده‌اند. نتایج تحقیقات خارجی نیز به این نکته اشاره شده که در اغلب موارد وقوع خشونت علیه سالمندان مسائل اقتصادی و وابستگی فرد سالمند به مراقبت‌کننده خود است (Oliveira et al., 2023). پژوهش مصطفی و آخر (۲۰۲۳) نشان می‌دهد سالمندان غیر شاغل بیشتر از سالمندان شاغل خشونت را تجربه می‌کنند. همچنین شاغل بودن فرزندان نیز در تجربه سالمندان از خشونت تاثیر گذار است، سالمندانی که فرزندان یا خویشاوندان آن‌ها آینده شغلی و شغل خود را در اولویت قرار می‌دهند از سوی فرزندان و جامعه خشونت بیشتری را تجربه می‌کنند.

تصورگیری خشونت در رسانه به ویژه تلویزیون یکی از دیگر عوامل مهم بستر ساز در افزایش خشونت علیه گروه‌های آسیب‌پذیر، از جمله سالمندان، در سطح جامعه است. عادی سازی خشونت از طریق رسانه تاثیرات عمیقی بر رفتار و نگرش‌های افراد جامعه دارد. زمانی که پدیده خشونت از طریق رسانه به عنوان یک بخش طبیعی از زندگی روزمره عادی سازی می‌شود پذیرفتنی معرفی می‌شود (حاجیلو، آقایی و پیلوری، ۱۴۰۳؛ Jackson & Mallary, 2009; Terranova et al., 2017; Lahe, 2011). بررسی محتوای برنامه‌های رسانه‌ها در امریکا نشان می‌دهد در هر ساعت ۸ تا ۱۲ عمل خشونت‌آمیز در شبکه‌های تلویزیونی آمریکایی نشان داده می‌شود (Jackson & Mallary, 2009). یک‌فلاح و همکاران (۱۳۹۷) در پژوهش خود به نقش سلامت روان سالمندان با میزان خشونت تجربه

شده توسط آنان اشاره می‌کند. نتایج این تحقیق نشان می‌دهد که افسردگی با میزان خشونت تجربه شده رابطه معنی‌داری دارد. همچنین بین شاخص اختلال در کارکردهای اجتماعی و سلامت عمومی با میزان خشونت دریافت شده ارتباط وجود دارد. مطالعه به نظر می‌رسد تصویرسازی از فرد سالمند به‌عنوان فردی ناتوان، ضعیف و وابسته، احتمال دریافت خشونت را در سالمندان افزایش می‌دهد و این مهم فرآیندی است که در جامعه‌پذیری از کودکی شروع می‌شود؛ پژوهش‌های مختلف (حاجیلو، آقاییاری و پیلوری، ۱۴۰۳؛ Faustino et al., 2017; Hirt et al., 2018; Mustaffa & Akhir, 2023; Terranova et al., 2017) این مهم را تصدیق می‌کنند. همچنین یافته‌های این پژوهش‌ها نشان می‌دهند تحصیلات رابطه تنگاتنگی با خشونت دارد، به‌طوری‌که سالمندانی که تحصیلات بیشتری دارند کمتر خشونت را تجربه می‌کنند زیرا نسبت به آن حساسیت بیشتری نشان می‌دهند و آن را بیان می‌کنند، در اغلب مواقع سالمندان با سطح تحصیلاتی کمتر تشخیص نمی‌دهند که مورد خشونت واقع شده‌اند و رفتار خشونت‌آمیز دیگری را با خود طبیعی می‌انگارند و در پاره‌ای از موارد نیز احتمال می‌رود فرد سالمند اغلب خشونت‌ها را در دوران کودکی تجربه کرده است (Hirt et al., 2018).

یافته‌ها همچنین نشان می‌دهند که محل زندگی عامل مهمی در فهم و تجربه خشونت است. به‌طوری‌که سالمندان ساکن روستا خشونت بیشتری را نسبت به سالمندانی که ساکن در شهرها هستند تجربه می‌کنند. به‌ویژه زنان سالمند روستایی اغلب خشونت را که تجربه می‌کنند به خوبی درک نمی‌کنند و آن را یک رفتار رایج می‌دانند (Skirbekk & James, 2014; Oliveira et al., 2023; Hirt et al., 2018). برخی دیگر از مطالعات نیز ناتوانی در بیان نرم و منطقی نیازها و خواسته‌ها و سکوت در برابر خشونت را بستر مناسبی برای تشدید رفتارهای خشونت‌آمیز از سوی آزارگر می‌دانند. البته در برخی موارد نیز اشاره می‌شود سالمندانی که در برابر اقتدارگرایی عاملان خشونت مقاومت کنند خشونت‌ها از سوی عاملان تشدید می‌شود. طبق یافته‌های جنسیت نیز می‌تواند عاملی مهمی در تجربه خشونت سالمندان باشد به شکلی که مردان سالمند کمتر از زنان سالمند خشونت را تجربه می‌کنند (Barros et al., 2019; Warmling, Lindner & Coelho., 2017; Tanrıverdi, Çapık & Yalçın Gürsoy, 2018).

یکی دیگر از عوامل مهم بسترساز خشونت علیه سالمندان تحت عنوان "خشونت چرخشی" یاد می‌شود زیرا «خشونت به‌عنوان یک چرخه‌ی معیوب و قابل‌تسری به سایر افراد می‌تواند ادامه یابد. در برخی از موارد شخص آزارگر خود در گذشته خشونت را تجربه کرده است. و این تجربه در سال‌های بعد به شکل خشونت علیه سالمندان خود را نشان می‌دهد» (نوذپور و همکاران، ۱۴۰۱). همچنین مصرف مواد مخدر و استفاده از مشروبات الکلی توسط اعضای خانواده سالمند موجب و زمینه‌ساز رفتارهای خشونت‌آمیز می‌شود. سوء مصرف مشروبات الکلی و مواد مخدر توسط اعضای خانواده سالمند احتمال بروز رفتارهای خشونت‌آمیز را افزایش می‌دهد. و این مهم نیز یکی از موارد مهم شناسایی شده در جستجوهای انجام شده بود (Mustaffa & Akhir, 2023؛ رحیمی و همکاران، ۱۳۹۵).

۳) صداهای گم شده (نادیده‌انگاری صدای قربانیان)

چالش‌هایی که در راستای پیشگیری و مقابله با خشونت علیه سالمندان وجود دارند، شامل "فقدان حمایت‌های قانونی"، "عدم آگاهی عمومی" و "کمبود منابع حمایتی" است. این چالش‌ها مانع از آن می‌شوند که سالمندان به‌طور مؤثر از حقوق خود دفاع کنند. یکی از عمده‌ترین چالش‌های که سالمندان در این حوزه با آن مواجه انکار مورد خشونت قرار گرفتن آن‌ها از سوی خانواده، دوستان و اطرافیان

است. این امر موجب می‌شود زمینه برای متجاوزان سهل‌تر شود زیرا پس از وقوع حادثه کمتر کسی به گزارش سالمندان توجه نشان می‌دهد. عدم اطلاع کافی مسئولان و پلیس در مورد خشونت علیه سالمندان به‌عنوان یک مسئله جدی اجتماعی می‌تواند به‌عنوان یک چالش مهم رنج سالمندانی که تجربه خشونت دارند را تشدید کند (حاجیلو، آقایاری هیر، پیلوری، ۱۴۰۳؛ Frazao et al., 2015; Signorato., 2023).

جدول ۵- چالش‌های خشونت علیه سالمندان در مقالات مورد بررسی

مقوله اصلی	مقوله اولیه	تعداد تکرار در اسناد
صداها گم شده	عدم آگاهی عمومی	۱۵
	کم بود منابع حمایتی	۲۶
	عدم اطلاع کافی مسئولان و پلیس	۳۱
	فرهنگ اجتماعی	۱۵
	عدم آگاهی سالمندان از حقوق اولیه خود	۳۴
	فقدان حمایت‌های قانونی	۴۶

فقدان حمایت‌های قانونی از چالش‌های اساسی مقابله با خشونت علیه سالمندان است. در بسیاری از کشورها، قوانین و مقررات کافی برای حفاظت از حقوق سالمندان وجود ندارد یا به‌طور مؤثر اجرا نمی‌شود. این کمبود حمایت‌های قانونی می‌تواند به ایجاد فضای بی‌پناهی برای سالمندان منجر شود، به‌طوری‌که آن‌ها به راحتی تحت خشونت‌های جسمی، روانی یا مالی قرار می‌گیرند. عدم وجود سازوکارهای مؤثر برای گزارش و پیگیری موارد خشونت، همچنین می‌تواند به احساس ناامنی و بی‌اعتمادی سالمندان نسبت به سیستم‌های حمایتی منجر شود (Alarcon et al., 2019; Chopin & Beauregard, 2020؛ زندگی، ۱۳۸۴). در برخی موارد، حتی زمانی که قوانین وجود دارند، آگاهی و آموزش کافی برای کارکنان اجتماعی، پزشکان و دیگر افراد مرتبط با مراقبت از سالمندان وجود ندارد. این امر باعث می‌شود که بسیاری از موارد خشونت شناسایی نشوند و یا به درستی مورد رسیدگی قرار نگیرند. همچنین، فرهنگ‌های اجتماعی که سالمندان را به‌عنوان افرادی ضعیف و ناتوان می‌بینند، ممکن است موجب نادیده گرفتن خشونت علیه آن‌ها شود. بنابراین، تقویت حمایت‌های قانونی و افزایش آگاهی عمومی در مورد حقوق سالمندان، از جمله اقداماتی است که می‌تواند به کاهش خشونت علیه این گروه آسیب‌پذیر کمک کند (Hentati & Matoussi, 2019).

کمبود منابع حمایتی نیز از دیگر چالش‌های جدی در مقابله با خشونت علیه سالمندان است. این کمبود شامل عدم دسترسی به خدمات پزشکی، روان‌شناسی و اجتماعی مناسب برای سالمندان می‌شود. بسیاری از سالمندان به دلیل محدودیت‌های مالی، جغرافیایی یا حتی عدم آگاهی از حقوق خود، قادر به دریافت کمک‌های ضروری نیستند (Govil & Gupta, 2016). این وضعیت می‌تواند منجر به احساس تنهایی و ناامیدی در سالمندان شود و آن‌ها را در برابر خشونت‌های جسمی و روانی آسیب‌پذیرتر کند. همچنین، نبود مراکز حمایتی و خدمات مشاوره‌ای مناسب می‌تواند مانع از آن شود که سالمندان بتوانند به راحتی تجربیات خود را با دیگران در میان بگذارند و

از حمایت‌های لازم برخوردار شوند (Santos et al., 2022; Husieva et al., 2021). همچنین کمبود منابع حمایتی می‌تواند به عدم وجود آموزش‌های لازم برای مراقبان و خانواده‌ها منجر شود. بسیاری از خانواده‌ها ممکن است از نحوه برخورد با سالمندان آسیب‌دیده یا نحوه شناسایی نشانه‌های خشونت بی‌خبر باشند. این موضوع نه تنها به تداوم چرخه خشونت کمک می‌کند، بلکه باعث می‌شود که سالمندان نتوانند به راحتی از وضعیت خود خارج شوند. در نهایت به نظر می‌رسد، تقویت منابع حمایتی و افزایش دسترسی به خدمات مربوطه، از جمله نیازهای اساسی برای کاهش خشونت علیه سالمندان و ارتقاء کیفیت زندگی آنهاست (Signorato., 2023؛ برجی و اسدالهی، ۱۳۹۵). جدول ۵، فهرستی از چالش‌های موجود در این زمینه را براساس نتیجه حاصل از بررسی منابع مورد استناد این پژوهش نشان می‌دهد.

۴) پیامدهای اجتماعی

پیامدهای اجتماعی ناشی از خشونت علیه سالمندان متعدد و متفاوت است اما این پیامدها بر کیفیت زندگی سالمندان و در نهایت بر کیفیت زندگی کل جامعه تأثیر می‌گذارد. جدول ۸ خلاصه‌ای از پیامدهای مستخرج از منابع مورد بررسی را نشان می‌دهد. اعمال خشونت و تجربه خشونت توسط سالمندان می‌تواند به "کاهش انسجام و مشارکت اجتماعی سالمندان"، "افزایش هزینه‌های درمانی"، "افزایش احساس ناامنی" و "کاهش سلامت روانی جامعه" منجر شود. بررسی اسناد مرتبط با خشونت علیه سالمندان نشان می‌دهد، سالمندانی که خشونت را تجربه می‌کنند با پریشانی عاطفی، احساس غم، اضطراب بالا، شکستگی‌های فیزیکی، کبودی، سوءتغذیه مواجه می‌شوند که این موارد بر تمایل سالمندان به گوشه‌نشینی و انزوا می‌افزاید (Mustaffa & Akhir, 2023). سرزنش و برچسب زنی به خود یکی دیگر از عواملی است که بر انزوای اجتماعی سالمندان در این شرایط دامن می‌زند، سالمند مورد خشونت واقع شده اغلب خود را برای شرایط پیش آمده ملامت و سرزنش می‌کند (حاجیلو، آقایاری هیر، پیلوری، ۱۴۰۳). تمایل به انزوا و گوشه‌نشینی در نهایت موجب کاهش انسجام و مشارکت اجتماعی این قشر در جامعه می‌شود (Mustaffa & Akhir, 2023). جدول ۶ مهمترین پیامدهای اجتماعی خشونت علیه سالمندان را خلاصه می‌کند.

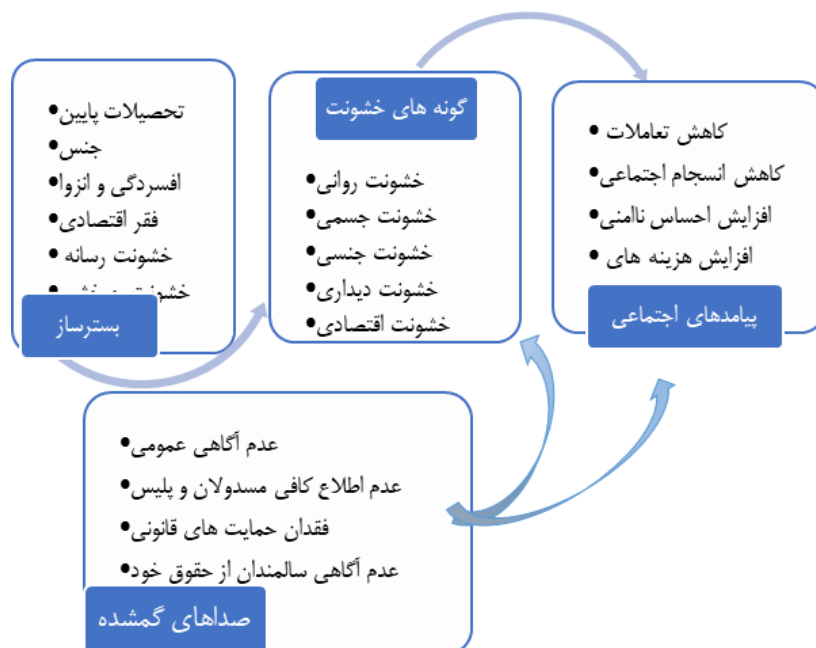
جدول ۶- پیامدهای اجتماعی خشونت علیه سالمندان در مقالات مورد بررسی

مقوله اصلی	مقوله اولیه	تعداد تکرار در اسناد
پیامدهای اجتماعی	کاهش تعاملات اجتماعی	۲۳
	کاهش انسجام و مشارکت اجتماعی	۲۹
	کاهش سلامت روانی در جامعه	۲۱
	افزایش احساس ناامنی	۱۶
	افزایش هزینه‌های درمانی	۱۸
	افزایش تمایل به انزوا و گوشه‌نشینی	۳۱

افزایش احساس ناامنی در سالمندان یکی دیگر از پیامدهای اجتماعی خشونت علیه این گروه است. وقتی سالمندان مورد آزار و اذیت قرار می‌گیرند، ممکن است به دلیل ترس از تکرار خشونت، منزوی شوند و احساس امنیت و آرامش خود را از دست می‌دهند. این احساس ناامنی می‌تواند به کاهش تعاملات اجتماعی و مشارکت در فعالیت‌های روزمره منجر شود، که خود به نوبه خود بر کیفیت زندگی آن‌ها تأثیر منفی می‌گذارد. همچنین، این ناامنی می‌تواند باعث شود که سالمندان از درخواست کمک یا گزارش موارد آزار و اذیت خودداری کنند، که این امر وضعیت را برای آن‌ها وخیم‌تر می‌کند و ممکن است به افزایش خشونت علیه آن‌ها منجر شود (Araujo, Sousa & Marques, 2021; Signorato, 2023).

افزایش هزینه‌های درمانی به‌عنوان یکی از پیامدهای اجتماعی خشونت علیه سالمندان، ناشی از نیاز فوری به مراقبت‌های پزشکی و روانی برای قربانیان این نوع خشونت است. سالمندانی که مورد آزار و اذیت قرار می‌گیرند، ممکن است دچار جراحات جسمی و آسیب‌های روانی شوند که نیازمند درمان‌های فوری و طولانی‌مدت هستند. این درمان‌ها شامل بستری شدن در بیمارستان، جراحی‌های لازم، مشاوره‌های روان‌شناختی و همچنین خدمات توانبخشی می‌شود. به همین دلیل، بار مالی سنگینی بر روی سیستم بهداشتی و درمانی ایجاد می‌کند که می‌تواند به افزایش هزینه‌های عمومی و خصوصی منجر شود (Sandmoe, Wentzel-Larsen & Hjemdal, 2017; Ergin et al., 2012; Hentati et al., 2019). لازم به توجه است کاهش سلامت روان نیز یکی دیگر از پیامدهای اجتماعی خشونت علیه سالمندان است. قربانیان این نوع خشونت ممکن است دچار اضطراب، افسردگی و سایر اختلالات روانی شوند که ناشی از تجربه‌های آسیب‌زا و استرس‌زا است. این مشکلات روانی می‌توانند به کاهش کیفیت زندگی، اختلال در روابط اجتماعی و حتی کاهش توانایی‌های شناختی منجر شوند. سالمندانی که تحت خشونت قرار می‌گیرند، ممکن است احساس تنهایی و بی‌کسی کنند و این احساسات می‌تواند به تشدید مشکلات روانی آن‌ها کمک کند. در نتیجه، نه تنها سلامت جسمی بلکه سلامت روانی سالمندان نیز تحت تأثیر قرار می‌گیرد، که این مسئله می‌تواند عواقب بلندمدتی برای جامعه و سیستم‌های بهداشتی و اجتماعی داشته باشد (Govil & Gupta, 2016; Hentati & Matoussi, 2019).

مقولات اصلی شناسایی شده را می‌توان در زیر مجموعه یک مقوله هسته با عنوان "سایه‌های فراموشی" گرد آورد. مفهوم سایه‌ها، نمادی از ظاهر آرام سالمندان است که اثری از درد و رنج پنهان درون آن‌ها را نشان نمی‌دهد و فراموشی تلنگری بر عدم توجه جامعه به نیازها و حقوق این گروه است، چونان که آن‌ها بخشی از جامعه نیستند. و محصول این دو در قالب سایه‌های فراموشی به پدیده مخرب خشونت در زندگی سالمندان، به‌واسطه نادیده گرفته شدن آن‌ها در جامعه اشاره دارد که پیامدهای آن کل زندگی اجتماعی را در هر جامعه متأثر می‌سازد. شکل ۱ رابطه این مقولات با یکدیگر را به تصویر می‌کشد.



شکل ۱- مقولات مستخرج از یافته‌ها و ارتباط بین آنها

بحث و نتیجه‌گیری

در دنیای امروز که به سرعت در حال تغییر است، خشونت علیه سالمندان همچون سایه‌ای سنگین بر دوش جامعه باقی مانده و نه تنها منجر به آسیب‌های جسمی و روحی سالمندان می‌شود، بلکه به نوعی زنگ خطر برای تمامیت اجتماعی ما محسوب می‌شود. با نگاهی عمیق به اسناد پژوهشی خشونت علیه سالمندان، ابعاد پنهان و ناگفته‌ای که نیازمند توجه و اقدام جدی است روشن می‌شود. خشونت علیه سالمندان نه تنها یک پدیده‌ی فردی، بلکه یک معضل اجتماعی پیچیده و چندبعدی است که ریشه‌های آن به عوامل اقتصادی، اجتماعی و روانی گره خورده است. نیاز سالمندان به منابع مالی و وابستگی آن‌ها به مراقبت‌کنندگان، به‌ویژه در شرایط اقتصادی نامساعد، یک بستر ساز مهم در ایجاد چرخه‌ای معیوب از خشونت علیه آن‌ها است. وابستگی سالمندان به خانواده‌ها نه تنها به ناتوانی جسمی و روحی آن‌ها می‌افزاید، بلکه فشارهای مضاعفی بر خانواده‌ها ایجاد کرده و می‌تواند منجر به رفتارهای خشونت‌آمیز شود. سالمندانی که با مشکلات مالی دست و پنجه نرم می‌کنند، بیشتر در معرض خشونت قرار دارند و این وضعیت بر کیفیت زندگی آن‌ها تأثیر منفی دارد. خشونت علیه سالمندان به‌عنوان یک پدیده چرخشی نیازمند توجه جدی است. عدم اشتغال فرزندان و وابستگی مالی سالمندان از عوامل کلیدی بروز خشونت محسوب می‌شود. رویکرد نظری اقتصاد سیاسی سالمندی نشان می‌دهد که سالمندان به دلیل بحران‌های مالی که خود مسئول آن نیستند، سرزنش می‌شوند و قادر به تغییر وضعیت اقتصادی خود نیستند. این ساختار اجتماعی است که مسئله سن و سالمندی را ایجاد کرده و بحران‌های اقتصادی می‌تواند زمینه‌ساز تجربه خشونت بیشتر در این دوران باشد.

تصویرگری خشونت در رسانه‌ها، به‌ویژه تلویزیون، نقش مهمی در عادی‌سازی خشونت در جامعه ایفا می‌کند و این عادی‌سازی به‌ویژه بر گروه‌های آسیب‌پذیر مانند سالمندان تأثیرات منفی دارد. پژوهش‌های انجام‌شده، از جمله پژوهش اردوغان و بلیکای (۲۰۲۵)، نشان می‌دهد که سالمندان به دلیل تصویرسازی نادرست و کلیشه‌ای در رسانه‌ها، بیشتر در معرض خشونت قرار دارند. این تصویرگری آن‌ها را

به‌عنوان افراد ناتوان و وابسته معرفی کرده و احتمال تجربه خشونت را افزایش می‌دهد. رسانه‌ها با کم‌اهمیت جلوه دادن خشونت علیه سالمندان و پوشش محدود اخبار مرتبط، به تداوم سن‌گرایی و افزایش تبعیض کمک می‌کنند. نظریه تضاد توضیح می‌دهد که رسانه‌ها به‌عنوان ابزارهایی برای بازتولید نابرابری‌های اجتماعی عمل می‌کنند. تصویرسازی منفی از سالمندان به شکل‌گیری روایت‌هایی منجر می‌شود که جوانان را به‌عنوان گروهی فعال و سالمندان را به‌عنوان بار اضافی جامعه تلقی می‌کند. این تصویرسازی نه تنها نگرش‌های عمومی را تحت تأثیر قرار می‌دهد بلکه سیاست‌ها و رفتارهای اجتماعی را نیز دامن می‌زند. در نتیجه، رسانه‌ها می‌توانند به عادی‌سازی خشونت علیه سالمندان کمک کنند و جامعه را از چالش‌های واقعی زندگی آن‌ها غافل سازند.

نتایج پژوهش‌ها نشان می‌دهد که بین سلامت روان و میزان خشونت تجربه‌شده توسط سالمندان ارتباط معناداری وجود دارد، که اهمیت توجه به سلامت روانی این قشر را برای کاهش خشونت نمایان می‌سازد. مطالعه مصطفی و آخر (۲۰۲۳) این موضوع را به‌خوبی منعکس کرده است. در حالی که خشونت جسمانی در برخی کشورها مانند برزیل و آمریکا غالب است، خشونت روانی در ایران شایع‌ترین نوع خشونت است و نیاز فوری به آگاهی‌رسانی و تغییر نگرش‌ها را نشان می‌دهد. بررسی زمینه‌های فرهنگی و اجتماعی برای درک بهتر این پدیده ضروری است. رویکرد استرس و سازگاری به‌عنوان چارچوب تحلیلی، واکنش سالمندان به تجربیات خشونت را بررسی می‌کند و خشونت را به‌عنوان عامل استرس‌زا معرفی می‌کند که بر سلامت روانی و جسمانی تأثیر می‌گذارد. سالمندانی که با خشونت مواجه می‌شوند، دچار احساس ناامنی و ترس می‌شوند که می‌تواند به زوال عزت نفس و انزوا منجر شود. نبود حمایت اجتماعی مؤثر در این دوران بحرانی، عواقب روانی خشونت مانند اضطراب و افسردگی را تشدید کرده و کیفیت زندگی سالمندان را تحت تأثیر قرار می‌دهد. بنابراین، درک ابعاد پیچیده این موضوع برای شناسایی مشکلات و طراحی برنامه‌های حمایتی ضروری است.

تحصیلات نقش مهمی در تجربه خشونت سالمندان دارد. سالمندانی که تحصیلات بالاتری دارند، به رفتارهای خشونت‌آمیز حساس‌تر بوده و بهتر می‌توانند تجربیات خود را شناسایی کنند. آگاهی از حقوق فردی و اجتماعی می‌تواند به کاهش خشونت کمک کند. در مقابل، سالمندان ساکن روستاها به دلیل ساختارهای فرهنگی، غالباً خشونت را یک رفتار نرمال تلقی می‌کنند، که نشان‌دهنده عادی‌سازی این پدیده و ناتوانی در بیان نیازهاست. این سکوت و عدم توانایی در ابراز احساسات می‌تواند به تشدید رفتارهای خشونت‌آمیز منجر شود. همچنین، مقاومت در برابر اقتدارگرایی ممکن است شدت خشونت را افزایش دهد و چرخه‌ای از خشونت و سکوت ایجاد کند. بنابراین، محل زندگی و بستر اجتماعی تأثیر زیادی بر تجربه خشونت سالمندان دارد.

جنسیت به‌عنوان یک عامل مؤثر در تجربه خشونت سالمندان اهمیت دارد. تحقیقات نشان می‌دهد که مردان سالمند کمتر از زنان سالمند خشونت را تجربه می‌کنند، که این تفاوت ممکن است ناشی از ساختارهای اجتماعی و نقش‌های جنسیتی باشد. رویکرد نظری سالمندشناسی فمینیستی، این یافته را تأیید می‌کند و بیان می‌کند که ناآگاهی اجتماعی زنان و نابرابری‌های طول زندگی در دوران سالمندی افزایش می‌یابد. همچنین، گزینه‌های مراقبت بهداشتی برای زنان سالمند معمولاً از منظر جنسیتی نابرابر است و در جوامع مردسالار، زنان به‌عنوان افرادی با توانایی کمتر در تصمیم‌گیری تلقی می‌شوند. این امر احتمال تجربه خشونت را برای آنان افزایش می‌دهد. علاوه بر این، سوءمصرف مواد مخدر و مشروبات الکلی در خانواده‌ها می‌تواند به‌عنوان محرکی برای رفتارهای خشونت‌آمیز عمل کند و بر پیچیدگی این موضوع بیفزاید، که ضرورت بررسی روابط خانوادگی و اجتماعی را برجسته می‌کند.

یافته‌ها نشان می‌دهند که خشونت علیه سالمندان ابعاد چندگانه‌ای دارد و نیاز به رویکردی جامع برای درک این پدیده در بافت‌های اجتماعی مختلف وجود دارد. انواع خشونت، از جمله جسمانی، روانی و جنسی، هر یک ویژگی‌ها و پیامدهای خاصی دارند که بر کیفیت

زندگی سالمندان تأثیر می‌گذارند. خشونت اجتماعی به عنوان یک پدیده سیستماتیک، نادیده گرفتن منزلت و حقوق سالمندان را نشان می‌دهد و منجر به انزوای اجتماعی آنان می‌شود. همچنین، خشونت دیداری و خودغفلتی نشان‌دهنده ضعف‌های عاطفی و روانی در روابط بین فردی است. چالش‌های اساسی در پیشگیری و مقابله با این خشونت شامل فقدان حمایت‌های قانونی، عدم آگاهی عمومی و کمبود منابع حمایتی است که مانع از دفاع سالمندان از حقوق خود می‌شود. انکار وقوع خشونت و عدم توجه مسئولان به این مسئله، احساس ناامنی و بی‌پناهی را در سالمندان تشدید می‌کند.

در مجموع، می‌توان نتیجه گرفت که با توجه به پیچیدگی و ابعاد مختلف مرتبط با موضوع لزوم ایجاد یک رویکرد جامع برای درک و مقابله با خشونت علیه سالمندان ضروری است چرا که این پدیده نه تنها به سلامت و رفاه این قشر آسیب‌پذیر لطمه می‌زند، بلکه به بافت اجتماعی و فرهنگی جامعه نیز آسیب می‌زند. یافته‌ها با شفافیت نشان می‌دهد که خشونت علیه سالمندان نه تنها یک معضل فردی، بلکه یک چالش اجتماعی گسترده است که پیامدهای عمیق و چندبعدی برای جامعه به همراه دارد. تجربه خشونت در سالمندان، با ایجاد پریشانی عاطفی و جسمی، به انزوا و گوشه‌نشینی آن‌ها منجر می‌شود و در نتیجه، انسجام اجتماعی این قشر را به خطر می‌اندازد. این وضعیت، به‌ویژه در جوامع مدرن که نیاز به تعاملات اجتماعی و همبستگی بیشتر احساس می‌شود، می‌تواند زنگ خطری جدی برای سلامت روانی کل جامعه باشد. احساس ناامنی ناشی از خشونت، نیز عاملی است که بر کیفیت زندگی سالمندان تأثیر گذاشته و آن‌ها را از مشارکت در فعالیت‌های اجتماعی بازدارد. این انزوای اجتماعی نه تنها بر روی خود سالمندان تأثیر می‌گذارد، بلکه می‌تواند به کاهش سرمایه اجتماعی و تضعیف روابط بین نسلی در خانواده‌ها منجر شود. شناخت پیامدها، ضرورت توجه به ابعاد اجتماعی خشونت علیه سالمندان را برجسته می‌کند و بر لزوم ایجاد تغییرات بنیادین در رویکردهای اجتماعی تأکید دارد. خشونت علیه سالمندان، به‌ویژه در مورد زنان و افراد ناتوان، نه تنها تبعات فردی و عاطفی برای قربانیان دارد، بلکه تأثیرات جدی بر سیستم‌های بهداشتی و اجتماعی جامعه می‌گذارد. هزینه‌های درمانی ناشی از نیاز فوری به مراقبت‌های پزشکی و روانی، بار مالی سنگینی بر دوش جامعه می‌گذارد و فشار بر منابع محدود بهداشتی را افزایش می‌دهد. همچنین آسیب‌های روانی ناشی از خشونت، نظیر اضطراب و افسردگی، کیفیت زندگی سالمندان را کاهش داده و انسجام اجتماعی را تهدید می‌کند.

برای مقابله با این معضل، ضروری است که رویکردهای جامع و هم‌افزا در نظر گرفته شود. در این راستا، تدوین و تصویب قوانین مؤثر برای کنترل خشونت علیه سالمندان باید در اولویت قرار گیرد. همچنین، آموزش مراقبین سالمندان در زمینه رعایت حقوق و حفظ کرامت انسانی آن‌ها، به عنوان یک اقدام کلیدی برای کاهش خشونت شناخته می‌شود. کمپین‌های آگاهی‌رسانی درباره خشونت علیه سالمندان نیز می‌تواند به افزایش حساسیت جامعه نسبت به این موضوع کمک کند. در کنار این‌ها، آموزش سالمندان برای اقدامات پیشگیرانه نظیر اجتناب از مکان‌های خطرناک و حفظ فاصله از عاملان خشونت اهمیت دارد. نقش رسانه‌ها نیز در اطلاع‌رسانی و تصویرگری سالمندان باید مورد بازنگری قرار گیرد تا به ترویج یک تصویر مثبت و حمایتی از این قشر آسیب‌پذیر کمک کند. توجه به ابعاد پیچیده و چندوجهی خشونت علیه سالمندان نیازمند درک عمیق‌تری از پیامدهای این پدیده است تا بتوان سیاست‌ها و رویکردهای اجتماعی مؤثری را طراحی کرد که به سلامت و رفاه سالمندان آسیب‌پذیر منجر شود.

تشکر و قدردانی

از تمامی خوانندگان و داوران محترم این مقاله صمیمانه سپاسگزاری می‌گردد. نظرات و پیشنهادات در مورد این مقاله برای ما بسیار ارزشمند است و مشتاقانه منتظر دریافت آن هستیم.

منابع

- استبصاری، فاطمه؛ مصطفایی، داوود؛ رحیمی خلیفه‌کندی، زهرا؛ استبصاری، کیمیا؛ تقدیسی، محمدحسین. (۱۳۹۶). مفاهیم و شاخص‌های سالمندآزاری: چارچوب مفهومی برای مطالعات کاربردی در زمینه سالمندآزاری. آموزش بهداشت و ارتقای سلامت ایران، ۱۵(۱)، ۱۹-۱۵. <http://dx.doi.org/10.18869/acadpub.ihepsaj.5.1.15>
- استراوس، انسلم؛ کریبن، جولیت. (۱۳۹۴). مبانی پژوهش کیفی، فنون و مراحل تولید نظریه زمینه‌ای. (ترجمه: بهرام افشار). نشر نی.
- ایران‌فر، منیژه. (۱۳۹۷). تجارب خشونت علیه سالمندان شهر تهران سال ۱۳۹۷. ارتقای ایمنی و پیشگیری از مصدومیت‌ها، ۶(۴)، ۲۲۳-۲۲۸. <https://doi.org/10.22037/meipm.v6i4.25494>
- براون، پاملا پیتمن؛ نایلز-یوکم، کلی؛ بیکر، هلی‌ای. (۱۴۰۲). تاریخچه و مکاتب سالمندشناسی: نگاهی اجمالی به نظریات اجتماعی. (ترجمه: فاطمه رزمجوئی و همکاران). نشر اندیشه احسان.
- برجی، میلاد؛ اسدالهی، خیراله. (۱۳۹۵). مقایسه سوءرفتار درک‌شده نسبت به سالمندان شهری و روستایی. روان‌پرستاری، ۴(۳)، ۴۱-۵۰. <https://doi.org/10.21859/ijpn-04036>
- پروائی، شیوا؛ آزاد ارمکی، تقی. (۱۴۰۰). جامعه‌شناسی سالمندی (سالمندی و زندگی روزمره). نشر آگاه.
- پیلوری، علی. (۱۴۰۳). واکاوی چالش‌های سالمندی موفق (مورد مطالعه: سالمندان شهر اراک). پایان‌نامه کارشناسی ارشد. دانشکده حقوق و علوم اجتماعی. دانشگاه تبریز.
- ترکاشوند مرادآبادی، محمد؛ ایران‌نژاد، کلثوم. (۱۴۰۳). تحولات گذشته و چشم‌انداز آینده حجم و ترکیب سنی جمعیت در ایران تا افق ۱۴۲۰. تداوم و تغییر اجتماعی، ۳(۱)، ۷-۳۳. <https://doi.org/10.22034/jscc.2024.21185.1103>
- حاجیلو، فتنه؛ آقایی‌هیر، توکل؛ پیلوری، علی. (۱۴۰۳). آزار جنسی سالمندان: یک مسئله پنهان. ابن‌سینا، ۲۶(۴)، ۶۹-۸۷. <https://doi.org/10.22034/26.4.69>
- حاجیلو، فتنه؛ آقایی‌هیر، توکل؛ پیلوری، علی. (۱۴۰۳). فقدان‌های انباشته: کاوشی بر نیازهای اجتماعی سالمندان شهر اراک. مسائل اجتماعی ایران، ۱۵(۴)، ۴۶-۴۹. <https://doi.org/10.61186/jspi.15.4.1>
- حسینی، راضیه السادات؛ صالح‌آبادی، رها؛ جوانبختیان، راهله؛ علیجانی‌پورآقاملکی، معصومه؛ برهانی‌نژاد، وحیدرضا؛ پاک‌پور، وحید. (۱۳۹۵). مقایسه سوءرفتار در سالمندان نژاد فارس و ترک استان چهارمحال و بختیاری. مجله دانشگاه علوم پزشکی سبزوار، ۲۳(۱)، ۷۵-۸۳. https://jsums.medsab.ac.ir/article_810.html

حسینی، زهرا؛ رحیمی، سیده فاطمه؛ آقاملایی، تیمور؛ میری، محمد رضا؛ دستجردی، رضا؛ سلمان، فاطمه. (۱۴۰۲). طراحی، اجرا و ارزشیابی برنامه ارتقای سلامت روان مبتنی بر نظریه لازاروس و فولکمن بر مدیریت استرس در زنان شاغل دارای تعارض کار و زندگی. طب پیشگیری، ۱۰(۳)، ۳۱۷-۳۱۲

<https://ipm.hums.ac.ir/article-1-791-fa.html>

حسینی مقدم، فاطمه؛ نیکخواه بیدختی، الهام؛ نوری، رضا؛ سجادی، موسی؛ خواجهیان، نسیم؛ کاملی، فاطمه؛ مرادی سنگچولی، سمیرا؛ مرادی، مریم. (۱۴۰۱). شیوع سوءرفتار و عوامل مرتبط با آن در سالمندان شهرستان گناباد در سال ۱۳۹۹. سالمند: مجله سالمندی ایران، ۱۷(۳)، ۳۳۸-۳۵۱.

<https://doi.org/10.32598/sija.2022.2850.3>

خانلری، زهرا؛ معارف‌وند، معصومه؛ هروی کریموی، مجیده؛ بیگلریان، اکبر. (۱۳۹۴). بررسی اثربخشی مداخله مددکاری اجتماعی بر کاهش آزار سالمندان. سالمند: مجله سالمندی ایران، ۱۰(۴)، ۱۱۱-۱۰۲.

<http://salmandj.uswr.ac.ir/article-1-1017-fa.html>

رحیمی، ویدا؛ حیدری، مریم؛ نظارات، شهرزاد؛ زاهدی، عاطفه؛ مجدم، میثم؛ دریس، سارا. (۱۳۹۵). سوءرفتار با سالمند در خانواده و عوامل مرتبط با آن. نشریه پرستاری سالمندان، ۳(۱)، ۸۹-۱۰۰.

<https://doi.org/10.21859/jgn.3.1.89>

ریتزر، جورج. (۱۳۹۵). نظریه‌های جامعه‌شناسی. ترجمه: هوشنگ نایی. نشر نی.

زند، فاطمه. (۱۳۸۴). درآمدی به جنبه‌های گوناگون سالمندآزاری. مجله حقوقی دادگستری، ۶۹(۵۲-۵۳)، ۳۵۲-۳۲۵.

سجودی، عادل؛ نیازی، محسن؛ فرهادیان، علی. (۱۴۰۱). طراحی الگوی مؤلفه‌های کیفیت زندگی سالمندان در پرتو تغییرات اجتماعی در ایران. تداوم و تغییر اجتماعی، ۱۱(۱)، ۱۸۵-۲۰۰.

<https://doi.org/10.22034/jssc.2022.2698>

صباعچی، مریم؛ عسکری ندوشن، عباس؛ روحانی، علی. (۱۴۰۳). آونگ مراقبت، از تعلیق تا استمرار؛ یک مطالعه کیفی از مراقبان خانوادگی سالمندان در شهر یزد. جامعه‌شناسی نهادهای اجتماعی، ۱۱(۲۴)، ۱۳۳-۱۶۸.

<https://doi.org/10.22080/ssi.2024.27187.2200>

قاسمی، مرضیه؛ حسین‌پور، محمدرضا؛ سمیعی، لاله. (۱۳۹۹). بررسی شیوع سالمندآزاری در ایران: مطالعه مروری در مقالات فارسی. دستاوردهای نوین در مطالعات علوم انسانی، ۳(۲۷)، ۷۶-۸۶.

<https://jonahs.ir/showpaper/4028291>

قدوسی، آرش؛ فلاح‌بخدانی، الهام؛ عابدی، حیدرعلی. (۱۳۹۳). بررسی مصادیق سالمندآزاری و ارتباط آن با سن و جنس در سالمندان بستری در بیمارستان. مجله علمی پزشکی قانونی، ۱۹(۴-۱)، ۳۶۷-۳۷۵.

<http://sjfm.ir/article-1-561-fa.html>

کریمی، محبوبه؛ الهی، نسرين. (۱۳۸۷). سالمندآزاری در شهر اهواز و ارتباط آن با برخی مشخصه‌های فردی و اجتماعی. سالمند: مجله سالمندی ایران، ۳(۷)، ۴۶-۴۲.

<http://salmandj.uswr.ac.ir/article-1-84-fa.html>

منوچهری، هومان؛ قربی، بنفشه؛ حسینی، میمنت؛ نصیری اسکویی، نویده؛ کاربخش داوری، مژگان. (۱۳۸۷). میزان و انواع سوءرفتار خانگی با سالمندان مراجعه‌کننده به پارک‌های شهر تهران. نشریه دانش‌کده پرستاری و مامایی، ۱۸(۶۳)، ۳۹-۴۵.

<https://doi.org/10.21859/sija-1202242>

مولایی، مازیار؛ اعتماد، کورش؛ طاهری تنجانی، پریسا. (۱۳۹۶). بررسی میزان شیوع سوءرفتار با سالمندان در ایران از سال ۱۳۸۴ تا ۱۳۹۴ با استفاده از مرور ساختاریافته و متاآنالیز. سالمند: مجله سالمندی ایران، ۱۲(۲)، ۲۴۲-۲۵۳.

<http://dx.doi.org/10.21859/sija-1202242>

نصیری، حسین؛ هروی کریموی، مجیده؛ جویباری، لیلا؛ ثناگو، اکرم؛ چهره‌گشا، مریم. (۱۳۹۴). بررسی شیوع سوءرفتار با سالمندان شهرستان‌های گرگان و آق‌قلا در سال ۱۳۹۲. سالمند: مجله سالمندی ایران، ۱۰(۴)، ۱۶۲-۱۷۳.

<http://salmandj.uswr.ac.ir/article-1-990-fa.html>

نوذریور، جاسم؛ فلاحی خشک‌ناب، مسعود؛ ارسلائی، نرگس؛ نوروزی تبریزی، کیان؛ احمدی، فضل‌اله. (۱۴۰۱). تبیین مفهوم خشونت با سالمندان: یک مطالعه هیبرید. سالمند: مجله سالمندی ایران، ۱۷(۱)، ۱۳۴-۱۵۳.

<https://doi.org/10.32598/sija.2022.3302.1>

هروی کریموی، مجیده؛ رژه، ناهید؛ فروغان، مهشید؛ منتظری، علی. (۱۳۹۰). بررسی میزان سوءرفتار توسط اعضای خانواده نسبت به سالمندان عضو کانون‌های جهاندیدگان شهر تهران. سالمند: مجله سالمندی ایران، ۶(۴)، ۳۷-۵۰.

<http://salmandj.uswr.ac.ir/article-1-468-fa.html>

یکه‌فلاح، مریم؛ ایمانی، سعید؛ برجی، میترا؛ صدیق‌پور، مریم؛ قیطرانی، بهرام؛ خردمند، مهدی؛ قهاری، شهربانو. (۱۳۹۷). مقایسه افسردگی و سلامت عمومی در سالمندان عادی و سالمندان قربانی انواع خشونت خانگی شهرستان ساوجبلاغ- ایران. سلامت اجتماعی، ۵(۲)، ۱۳۲-۱۴۰.

<https://doi.org/10.22037/ch.v5i2.17635>

Alarcon, M. F. S., Damaceno, D. G., Lazarini, C. A., Braccialli, L. A. D., Sponchiado, V. B. Y., & Marin, M. J. S. (2019). Violence against the elderly: A documentary study. *Rev Rene*, 20(1), e41450. <https://doi.org/10.15253/2175-6783.20192041450>

Almeida, I., Carreiro, A. F., Fernandes, A. F., Frade, C., Nobre, C., Osório, L., Pereira, M., & Baúto, R. V. (2021). Elder abuse: The hidden face of domestic violence. *Annals of Medicine*, 53(sup1), S165-S165. <https://doi.org/10.1080/07853890.2021.1896175>

Andrade, F. M. D. D., Ribeiro, A. P., Bernal, R. T. I., Machado, Í. E., & Malta, D. C. (2020). Profile of care for violence against the elderly in urgency and emergency services: VIVA analysis survey 2017. *Revista Brasileira de Epidemiologia*, 23, e200008-SUPL. <https://doi.org/10.1590/1980-549720200008.supl.1>

Araújo, P., Sousa, L., & Marques, T. (2021). Risk factors for violence against the elderly in the family context. *Millenium*, 2(9), 31-41. <https://doi.org/10.29352/mill029e.20825>

Åström, S., Karlsson, S., Sandvide, Å., Bucht, G., Eisemann, M., Norberg, A., & Saveman, B. I. (2004). Staff's experience of and the management of violent incidents in elderly care. *Scandinavian Journal of Caring Sciences*, 18(4), 410-416. <https://doi.org/10.1111/j.1471-6712.2004.00301.x>

Atkinson, E., & Roberto, K. A. (2024). Global approaches to primary, secondary, and tertiary elder abuse prevention: A scoping review. *Trauma, Violence, & Abuse*, 25(1), 150-165. <https://doi.org/10.1177/15248380221145735>

- Barcelos, A. R. G., Chiappini, C. K., Scur, M. D., Kampff, C. A., Peixoto, M. C. de O., Renner, J. S., & Santos, G. A. dos. (2019). Violence against elderly: An integrative review. *International Journal for Innovation Education and Research*, 7(11), 43-52. <https://doi.org/10.31686/ijer.vol7.iss11.1843>
- Barros, R. L. D. M., Leal, M. C. C., Marques, A. P. D. O., & Lins, M. E. M. (2019). Domestic violence against elderly people assisted in primary care. *SciELO Journals. Dataset*. <https://doi.org/10.6084/m9.figshare.11267030.v1>
- Belisário, M. S., Dias, F. A., Pegorari, M. S., Paiva, M. M. D., Ferreira, P. C. D. S., Corradini, F. A., & Tavares, D. M. D. S. (2017). Cross-sectional study on the association between frailty and violence against community-dwelling elderly people in Brazil *Sao Paulo Medical Journal*, 136(01), 10-19. <https://doi.org/10.1590/1516-3180.2017.0203290817>
- Bolsoni, C. C., Coelho, E. B. S., & Giehl, M. W. C. (2016). Prevalence of violence against the elderly and associated factors-a population-based study in Florianópolis, Santa Catarina. *Revista Brasileira de Geriatria e Gerontologia*, 19, 671-682. <https://doi.org/10.1590/1809-98232016019.150184>
- Borji, M., & Asadollahi, K. (2016). Comparison between Perceived Misbehavior by Urban and Rural Elderlies. *Journal of Psychiatric Nursing*, 4(3), 41-50. [In Persian]. <http://ijpn.ir/article-1-843-en.html>
- Brown, P. P., Niles-Yokum, K., & Baker, H. E. (2023). *Social Theories of Aging: A Brief Synopsis*. (Translated to Persian by F. Razmjoui, et al.). Andisheh Ehsan Publication. [In Persian].
- Chopin, J., & Beauregard, E. (2020). Elderly sexual abuse: An examination of the criminal event. *Sexual Abuse*, 32(6), 706-726. <https://doi.org/10.1177/1079063219843899>
- Dildar, S., & Saeed, Y. (2012). Exploratory study of the nature of violence against elderly in district Gujrat, Pakistan. *Academic Research International*, 2(3), 661-669. <https://europub.co.uk/articles/-A-119917>
- Dong, X. Q. (2015). Elder abuse: Systematic review and implications for practice. *Journal of the American Geriatrics Society*, 63(6), 1214-1238. <https://doi.org/10.1111/jgs.13454>
- Erdoğan, E., & Bilkay, H. İ. (2025). Elderly abuse and neglect in digital media: A 1-year review of Turkish newspaper reports. *Psychogeriatrics*, 25(2), e70005. <https://doi.org/10.1111/psyg.70005>
- Ergin, F., Evci-Kiraz, E. D., Saruhan, G., Benli, C., Okay, P., & Beser, E. (2012). Prevalence and risk factors of elder abuse and neglect it in western city of Turkey: A community based study. *Bulletin of the Transilvania University of Brasov. Series VI: Medical Sciences*, 33-50. https://webbut.unitbv.ro/index.php/Series_VI/article/view/5977
- Estebarsari, F., Mostafaei, D., Khalifehkandi, Z. R., Estebarsari, K., & Taghdisi, M. H. (2017). Concepts and indexes of elder abuse: The conceptual framework for applied studies in the field of elder abuse. *Iran Journal of Health Education and Health Promotion*, 5(1), 15-19. [In Persian]. <http://dx.doi.org/10.18869/acadpub.ihepsaj.5.1.15>
- Estes, C. (2014). The future of aging services in a neoliberal political economy. *Generations*, 38(2), 94-100. <https://www.jstor.org/stable/26556056>

- Faustino, A. M., Gandolfi, L., & Moura, L. B. D. A. (2014). Functional capability and violence situations against the elderly. *Acta Paulista de Enfermagem*, 27(5), 392-398. <https://doi.org/10.1590/1982-0194201400066>
- Fraga Dominguez, S., Storey, J. E., & Glorney, E. (2021). Help-seeking behavior in victims of elder abuse: A systematic review. *Trauma, Violence, & Abuse*, 22(3), 466-480. <https://doi.org/10.1177/1524838019860616>
- Frazão, S. L., Correia, A. M., Norton, P., & Magalhães, T. (2015). Physical abuse against elderly persons in institutional settings. *Journal of Forensic and Legal Medicine*, 36, 54-60. <https://doi.org/10.1016/j.jflm.2015.09.002>
- Frazão, S. L., Silva, M. S., Norton, P., & Magalhães, T. (2014). Domestic violence against elderly with disability. *Journal of Forensic and Legal Medicine*, 28, 19-24. <https://doi.org/10.1016/j.jflm.2014.09.003>
- Fundinho, J. F., Pereira, D. C., & Ferreira-Alves, J. (2021). Theoretical approaches to elder abuse: A systematic review of the empirical evidence. *The Journal of Adult Protection*, 23(6), 370-383. <https://doi.org/10.1108/JAP-04-2021-0014>
- Garbin, C. A. S., Teruel, G. P., Saliba, T. A., & Garbin, A. J. I. (2018). Hidden violence against the institutionalized elderly. *Mundo Saude*, 1(42), 214-229. <https://doi.org/10.15343/0104-7809.20184201214229>
- Ghasemi, M., Hosseinpour, M. R., & Samiee, L. (2020). Investigating the prevalence of elder abuse in Iran: A narrative review study in Persian articles. *Journal of Modern Achievements in Humanities Studies*, 3(27), 76-86. [In Persian]. <https://jonahs.ir/showpaper/4028291>
- Ghodoosi, A., Fallah Yakhdani, E., & Abedi, H. A. (2014). Studying the instances of elder abuse and their relationship with age and sex in the hospitalized elderly. *Iranian Journal of Forensic Medicine*, 20(4), 367-376. [In Persian]. <http://sjfm.ir/article-1-561-fa.html>
- Gholipour, F., Khalili, Z., & Abasian, M. (2020). Definitions and theories of elder abuse. *Elderly Health Journal*, 6(2), 140-145. <https://doi.org/10.18502/ehj.v6i2.5022>
- Govil, P., & Gupta, S. (2016). Domestic violence against elderly people: A case study of India. *Advances in Aging Research*, 5(5), 110-121. <https://doi.org/10.4236/aar.2016.55011>
- Guimarães, A. P. D. S., Górios, C., Rodrigues, C. L., & Armond, J. D. E. (2018). Notification of intrafamily violence against elderly women in the city of São Paulo. *Revista Brasileira de Geriatria e Gerontologia*, 21, 88-94. <https://doi.org/10.1590/1981-22562018021.160213>
- Hajilou, F., Aghayari Hir, T., & Pilvari, A. (2024). Accumulated losses: Ground theory research on the social needs of the elderly in Arak city. *Social Problems of Iran*, 15(4), 9-46. [In Persian]. <https://doi.org/10.61186/jspi.15.4.1>
- Hajilou, F., Aghayari Hir, T., & Pilvari, A. (2024). Sexual abuse of the elderly: A hidden subject. *EBNESINA*, 26(4), 69-87. [In Persian]. <https://doi.org/10.22034/26.4.69>

- Halicka, M., Halicki, J., Kramkowska, E., & Szafranek, A. (2015). Law enforcement, the judiciary and intimate partner violence against the elderly in court files. *Studia Sociologiczne*, 2(217), 195-214. <https://doi.org/10.22432/pjsr.2018.15.13>
- Hentati, Y., & Matoussi, K. (2019). *Violence against older people: Tunisia*. United Nations Population Fund UNFPA.
- Heravi Karimoei, M., Reje, N., Foroughan, M., & Montazeri, A. (2012). Elderly abuse rates within family among members of senior social clubs in Tehran. *Salmand: Iranian Journal of Ageing*, 6(4), 37-50. [In Persian]. <http://salmandj.uswr.ac.ir/article-1-468-fa.html>
- Hirt, M. C., Costa, M. C. D., Arboit, J., Leite, M. T., Hesler, L. Z., & Silva, E. B. D. (2018). Social representations of violence against women for a group of rural elderly. *Revista Gaúcha de Enfermagem*, 38, e68209. <https://doi.org/10.1590/1983-1447.2017.04.68209>
- Hosseini Moghaddam, F., Nikkhah Beydokhti, E., Noori, R., Sajjadi, M., Khajavian, N., Kameli, F., et al. (2022). Prevalence of elder abuse by family members and its related factors in Gonabad, Iran. *Salmand: Iranian Journal of Ageing*, 17(3), 338-351. [In Persian]. <https://doi.org/10.32598/sija.2022.2850.3>
- Hosseini, R. S., Salehabadi, R., Javanbakhtian, R., Alijanpour Aghamaleki, M., Borhaninejad, V. R., & Pakpour, V. (2016). A comparison on elderly abuse in Persian and Turkish race in Chaharmahal Bakhtiari province. *Journal of Sabzevar University of Medical Sciences*, 23(1), 75-83. [In Persian]. https://jsums.medsab.ac.ir/article_810.html
- Hosseini, Z., Rahimi, S. F., Aghamollai, T., Miri, M. R., Dastjerdi, R., & Salmani, F. (2022). Design, implementation and evaluation of a mental health promotion program based on Lazarus and Folkman's theory on stress management in working women with work-life conflict. *Preventive Medicine*, 10(3), 312-317. [In Persian]. <https://jpm.hums.ac.ir/article-1-791-fa.html>
- Husieva, V., Lukash, S., Krykun, V., Morhunov, O., & Shapoval, K. (2021). Conditions conducive to the domestic violence against the elderly based on the judicial and investigative practice of Ukraine. *Amazonia Investiga*, 10(46), 118-127. <https://doi.org/10.34069/AI/2021.46.10.11>
- Iranfar, M. (2019). Violence experiences against the elderly in Tehran in 1397 [2018]. *Safety Promotion and Injury Prevention*, 6(4), 223-228. [In Persian]. <https://doi.org/10.22037/meipm.v6i4.25494>
- Jackson, J. L., & Mallory, R. (2009). Aggression and violence among elderly patients, a growing health problem. *Journal of General Internal Medicine*, 24, 1167-1168. <https://doi.org/10.1007/s11606-009-1099-1>
- Jagielska, K. (2015). Violence against the elderly: Challenges–research–action. *Konteksty Społeczne*, 5(1).
- Karimi, M., & Elahi, N. (2008). Elderly abuse in Ahvaz city and its relationship with individual and social characteristics. *Salmand: Iranian Journal of Ageing*, 3(1), 42-47. [In Persian]. <http://salmandj.uswr.ac.ir/article-1-84-fa.html>

- Khanlary, Z., Maarefvand, M., Heravi Karimoo, M., & Biglarian, A. (2016). Study of the effect of social work intervention on the elderly abuse reduction. *Salmand: Iranian Journal of Ageing*, 10(4), 102-111. [In Persian]. <http://salmandj.uswr.ac.ir/article-1-1017-fa.html>
- Lahe, D. (2011). Research on abuse and violence against the elderly in a family setting. *Acta Technologica Dubnicae*, 1(2), 16-28. <https://doi.org/10.1515/atd-2015-0042>
- Lino, V. T. S., Rodrigues, N. C. P., Lima, I. S. D., Athie, S., & Souza, E. R. D. (2016). Prevalence and factors associated with caregiver abuse of elderly dependents: The hidden face of family violence. *Ciencia & Saude Coletiva*, 24, 87-96. <https://doi.org/10.1590/1413-81232018241.34872016>
- Mahmoud, N. E. S., Habib, N. S., Gida, N. I. M., & Mohamed, M. M. (2020). Assessment of domestic violence against elderly people in Mansoura city. *Port Said Scientific Journal of Nursing*, 7(2), 20-42. https://pssjn.journals.ekb.eg/article_94026.html
- Manouchehri, H., Ghorbi, B., Hosseini, M., Nasiri-Oskouei, N., & Karbakhsh, M. (2009). The rate and types of domestic violence among the elderly visiting Tehran parks. *Quarterly Journal of Advances in Nursing and Midwifery*, 18(63), 39-45. [In Persian]. <https://doi.org/10.21859/sija-1202242>
- Molaei, M., Etemad, K., & Taheri Tanjani, P. (2017). Prevalence of elder abuse in Iran: A systematic review and meta-analysis. *Salmand: Iranian Journal of Ageing*, 12(2), 242-253. [In Persian]. <http://dx.doi.org/10.21859/sija-1202242>
- Mustaffa, N. H., & Akhir, N. S. M. (2023). Violence against the elderly: A systematic review. *Sains Humanika*, 15(3), 21-28. <https://doi.org/10.11113/sh.v15n3.2003>
- Nassiri, H., Heravi Karimooi, M., Jouybari, L., Sanagoo, A., & Chehrehgosha, M. (2016). The prevalence of elder abuse in Gorgan and Aq-Qala cities, Iran in 2013. *Salmand: Iranian Journal of Ageing*, 10(4), 162-173. [In Persian]. <http://salmandj.uswr.ac.ir/article-1-990-fa.html>
- Nozarpour, J., Fallahi-Khoshknab, M., Arsalani, N., Norouzi Tabrizi, K., & Ahmadi, F. (2022). Explaining the concept of violence against the older adult: A hybrid study. *Salmand: Iranian Journal of Ageing*, 17(1), 134-153. [In Persian]. <https://doi.org/10.32598/sija.2022.3302.1>
- Oliveira, A. A. D., Lazarini, C. A., Marin, M. J. S., Alarcon, M. F. S., Moraes, M. A. A. D., & Higa, E. D. F. R. (2023). Violence against elderly women. *Cogitare Enfermagem*, 28, e90371. <https://doi.org/10.1590/ce.v28i0.92057>
- Parvaei, S., & Azad Aramaki, T. (2022). *Sociology of aging (Aging and everyday life)*. Tehran: Agah Publishing. [In Persian].
- Pilvari, A. (2025). *Probing the challenges of successful aging (case study: elderly people in Arak city)*. Master's thesis in Sociology, University of Tabriz: Faculty of Law and Social Sciences. [In Persian].
- Rahimi, V., Heidari, M., Nezarat, S., Zahedi, A., Mojadam, M., & Deris, S. (2016). Factors related to elder abuse within the family. *Journal of Geriatric Nursing*, 3(1), 89-100. [In Persian]. <https://doi.org/10.21859/jgn.3.1.89>

- Ritzer, G. (2016). *Sociological theories*. (Translated to Persian by H. Nayebi). Ney Publishing. [In Persian].
- Sabaghchi, M., Askari-Nodoushan, A., & Ruhani, A. (2025). The pendulum of care from suspension to continuity: A qualitative study of family caregivers for the elderly in Yazd, Iran. *Sociology of Social Institutions*, 11(24), 133-168. [In Persian]. <https://doi.org/10.22034/ssi.2024.27187.2200>
- Sandmoe, A., Wentzel-Larsen, T., & Hjemdal, O. K. (2017). *Violence and abuse against elderly people in Norway*. Oslo: Norwegian Centre for Violence and Traumatic Stress.
- Santos, A. C. D., Pereira, J. B., Santos, R. D. C., Araújo-Monteiro, G. K. N. D., Santos, R. C. D., Costa, G. M. C., & Souto, R. Q. (2022). Risk for violence and social support in the elderly: A cross-sectional study. *Acta Paulista de Enfermagem*, 35, eAPE039006334. <https://doi.org/10.37689/acta-ape/2022A0006334>
- Santos, M. A. B. D., Moreira, R. D. S., Faccio, P. F., Gomes, G. C., & Silva, V. D. L. (2020). Factors associated with elder abuse: A systematic review of the literature. *Ciência & Saúde Coletiva*, 25, 2153-2175. <https://doi.org/10.1590/1413-81232020256.25112018>
- Signorato, S. (2023). Non-discrimination of elderly people in criminal proceedings: A European overview. *Elderly People and Discrimination: Prevention and Reaction*, 97. <https://dx.doi.org/10.47152/HRPR2023>
- Skirbekk, V., & James, K. S. (2014). Abuse against elderly in India-The role of education. *BMC Public Health*, 14, 1-8. <https://doi.org/10.1186/1471-2458-14-336>
- Smith, E. (2012). Violent crime against the elderly reported by law enforcement in Michigan 2005-2009. Bureau of Justice Statistics. <https://bjs.ojp.gov/content/pub/pdf/vcerlem0509.pdf>
- Sojoodi, A., Niazi, M., & Farhadian, A. (2022). Designing a model on quality of life components for the elderly based on social changes in Iran. *Journal of Social Continuity and Change*, 1(1), 185-200. [In Persian]. <https://doi.org/10.22034/jssc.2022.2698>
- Sossou, M. A., & Yagtiba, J. A. (2015). Abuse, neglect, and violence against elderly women in Ghana: Implications for social justice and human rights. *Journal of Elder Abuse & Neglect*, 27(4-5), 422-427. <https://doi.org/10.1080/08946566.2015.1091423>
- Souza, E. R. D., & Minayo, M. C. D. S. (2010). The insertion of the violence against elderly theme at health care public policies in Brazil. *Ciência & Saúde Coletiva*, 15, 2659-2668. <https://doi.org/10.1590/s1413-81232010000600002>
- Strauss, A., & Corbin, J. (1990). *Basics of qualitative research: Grounded theory procedures and techniques*. (Trans to Persian by B. Afshar). Tehran: Ney Publishing. [In Persian].
- Tanriverdi, G. Ü., Çapık, C., & Yalçın Gürsoy, M. E. (2018). Prevalence of domestic violence against married women in Turkey and associated risk factors. *Türkiye Klinikleri Journal of Medical Sciences*, 38(3). <https://doi.org/10.5336/medsci.2017-58822>
- Terranova, C., Bevilacqua, G., Zen, M., & Montisci, M. (2017). Crimes against the elderly in Italy, 2007-2014. *Journal of Forensic and Legal Medicine*, 50, 20-27. <https://doi.org/10.1016/j.jflm.2017.06.005>

- Torkashvand Moradabadi, M., & Irannejad, K. (2024). Demographic dynamics and population projections in Iran: Analyzing population size and age structure up to 2040 horizon. *Journal of Social Continuity and Change*, 3(1), 7-33. [In Persian]. <https://doi.org/10.22034/jscc.2024.21185.1103>
- Warmling, D., Lindner, S. R., & Coelho, E. B. S. (2017). Intimate partner violence prevalence in the elderly and associated factors: Systematic review. *Ciencia & Saude Coletiva*, 22, 3111-3125. <https://doi.org/10.1590/1413-81232017229.12312017>
- Yalçın Gürsoy, M., & Tanrıverdi, G. (2020). Evaluation of violence against elderly people of different cultures by using the "purnell model for cultural competence". *Florence Nightingale Journal of Nursing*, 28(1), 83-96. <https://doi.org/10.5152/FNIN.2020.18088>
- Yekefallah, M., Imani, S., Borji, M., Sedighpour, M., Gheitarani, B., Kheradmand, M., & Ghahari, S. (2018). Comparison of depression and general health among victims of domestic violence among the elderly and their peers in Savojbolagh-Iran. *Community Health*, 5(2), 132-140. [In Persian]. <https://doi.org/10.22037/ch.v5i2.17635>
- Zandi, F. (2005). An introduction to various aspects of elder abuse. *Judicial Legal Journal*, 69(53-52), 325-352. [In Persian].

پیوست

جدول مشخصات مقالات داخلی و خارجی مورد بررسی در پژوهش

ردیف	نویسندگان	سال	عنوان پژوهش	روش تحقیق	کشور	نماینه‌گر
۱	حاجیلو، آقایی و پیلوری	۱۴۰۳	آزار جنسی سالمندان: یک مسئله پنهان	کیفی / پدیدارشناسی	ایران	جهاد دانشگاهی
۲	نوذربور، فلاحی، ارسلائی، نوروزی تبریزی و احمدی	۱۴۰۱	تبیین مفهوم خشونت با سالمندان: یک مطالعه هیبرید	تحلیل مفهوم هیبرید	ایران	جهاد دانشگاهی
۳	حسینی مقدم و همکاران	۱۴۰۱	شیوع سوءرفتار و عوامل مرتبط با آن در سالمندان شهرستان گناباد در سال ۱۳۹۹	کمی	ایران	جهاد دانشگاهی
۴	قاسمی، حسین پور و سمیعی	۱۳۹۹	بررسی شیوع سالمند آزاری در ایران: مطالعه مروری در مقالات فارسی	مطالعه مروری	ایران	پرتال جامع علوم انسانی
۵	ایران فرد	۱۳۹۷	تجارب خشونت علیه سالمندان شهر تهران سال ۱۳۹۷	کیفی / بالینی	ایران	علم نت
۶	مولایی، اعتماد، طاهری تنجانی	۱۳۹۶	بررسی میزان شیوع سوء رفتار با سالمندان در ایران از سال ۱۳۸۴ تا ۱۳۹۴ با استفاده از مرور ساختار یافته و متاآنالیز	مرور نظام‌مند	ایران	جهاد دانشگاهی
۷	برجی و اسدالهی	۱۳۹۵	مقایسه سوء رفتار درک شده نسبت به سالمندان شهری و روستایی	کمی	ایران	جهاد دانشگاهی
۸	رحیمی، حیدری، نظارت، زاهدی، مجدم و دریس	۱۳۹۵	سوءرفتار با سالمند در خانواده و عوامل مرتبط با آن	توصیفی مقطعی	ایران	علم نت
۹	حسینی، صالح آبادی، جوانبختیان، علیچانپور آقا ملکی، برهانی نژاد و پاک پور	۱۳۹۵	مقایسه سوء رفتار در سالمندان نژاد فارس و ترک استان چهارمحال و بختیاری	توصیفی / مقایسه‌ای	ایران	علم نت
۱۰	خانلری، معارف‌وند، هروی کریموی و بیگلریان	۱۳۹۴	بررسی اثر بخشی مداخله مددکاری اجتماعی بر کاهش آزار سالمندان	کمی	ایران	نورمگز
۱۱	نصیری، هروی کریموی، جویباری، ثناگو و چهره گشا	۱۳۹۴	بررسی شیوع سوء رفتار با سالمندان شهرستان‌های گرگان و آق قلا	کمی	ایران	نورمگز
۱۲	قدوسی، فلاح‌بخدانی و عابدی	۱۳۹۳	بررسی مصادیق سالمندآزاری و ارتباط آن با سن و جنس در سالمندان بستری در بیمارستان	کمی	ایران	جهاد دانشگاهی
۱۳	هروی کریموی، رژه، فروغان و منتظری	۱۳۹۰	بررسی میزان سوءرفتار توسط اعضای خانواده نسبت به سالمندان عضو کانون‌های جهاندیدگان شهر تهران	کمی	ایران	نورمگز
۱۴	کریمی و الهی	۱۳۸۷	سالمند آزاری در شهر اهواز و ارتباط آن با برخی مشخصه‌های فردی و اجتماعی	کمی / پیمایشی	ایران	پرتال جامع علوم انسانی
۱۵	منوچهری، قربی، حسینی، نصیری اسکویی و کاربخش داوری	۱۳۷۸	میزان و انواع سوء رفتار خانگی با سالمندان مراجعه‌کننده به پارک‌های شهر تهران	کمی	ایران	علم نت
۱۶	زندگی	۱۳۸۴	درآمدی بر جنبه‌های گوناگون سالمند آزاری	مروری / کتابخانه‌ای	ایران	پرتال جامع علوم انسانی
۱۷	Mustaffa & Akhir	2023	Violence Against the Elderly: A Systematic Review	مرور سیستماتیک	مالزی	google scholar

ردیف	نویسندگان	سال	عنوان پژوهش	روش تحقیق	کشور	نمایه‌گر
۱۸	Oliveira et al	2023	Violence Against elderly Women	کیفی / پدیدارشناسی	برزیل	google scholar
۱۹	Signorato	2023	Elderly People and Discrimination: Prevention and Reaction	کیفی	صربستان	google scholar
۲۰	Santos et al	2022	Risk for violence and social support in the elderly: a cross-sectional study	کمی	برزیل	springer
۲۱	Araujo, Sousa & Marques	2021	risk factors for violence against the elderly in the family context: an integrative literature review	مروری	پرتغال	springer
۲۲	Almeida et al	2021	Elder abuse: the hidden face of domestic violence	کمی	پرتغال	PubMed
۲۳	Husieva, Lukash, Krykun, Morhunov & Shapoval	2021	Conditions conducive to the domestic violence against the elderly based on the judicial and investigative practice of Ukraine	کیفی	اوکراین	google scholar
۲۴	Andrade, Ribeiro, Bernal, Machado & Malta	2020	Profile of care for violence against the elderly in urgency and emergency services: VIVA analysis Survey 2017	کمی	برزیل	PubMed
۲۵	Mahmoud, Habib, Gida & Mohamed	2020	Assessment of domestic violence against elderly people in Mansoura city	کمی	مصر	springer
۲۶	Yalçın Gürsoy & Tanrıverdi	2020	Evaluation of Violence Against Elderly People of Different Cultures by Using The "Purnell Model for Cultural Competence"	کیفی	ترکیه	PubMed
۲۷	Chopin & Beauregard	2020	Elderly Sexual Abuse: An Examination of the Criminal Event	کمی	کانادا	PubMed
۲۸	Barros, Leal, Marques & Lins	2019	Domestic violence against elderly people assisted in primary care	کمی	برزیل	google scholar
۲۹	Hentati & Matoussi	2019	Violence against Older People: Tunisia	کیفی	تونس	google scholar
۳۰	Barcelos, Chiappini, Kampff & Silveira	2019	Violence against elderly: An integrative review	مطالعه مروری	برزیل	springer
۳۱	Alarcon, Damaceno, Lazarini & Braccialli	2019	Violence against the elderly: a documentary study	مطالعه اسنادی	برزیل	google scholar
۳۲	Guimarães, Górios, Rodrigues & Armond	2018	Notification of intrafamily violence against elderly women in the city of São Paulo	کمی	برزیل	springer
۳۳	Tanrıverdi, Çapık & Yalçın Gürsoy	2018	Prevalence of Domestic Violence Against Married Women in Turkey and Associated Risk Factors	کمی	ترکیه	PubMed
۳۴	Garbin, Teruel, Saliba, Garbin	2018	Hidden violence against the institutionalized elderly	کمی	برزیل	google scholar
۳۵	Hirt et al	2018	Social representations of violence against women for a group of rural elderly	کیفی	برزیل	springer
۳۶	Belisário et al	2017	Cross-sectional study on the association between frailty and violence against community-dwelling elderly people in Brazil	توصیفی تحلیلی	برزیل	google scholar
۳۷	Sandmoe, Wentzel-Larsen & Hjemdal	2017	Violence and Abuse against Elderly People in Norway	کمی / پیمایشی	نروژ	PubMed

ردیف	نویسندگان	سال	عنوان پژوهش	روش تحقیق	کشور	نمایه‌گر
۳۸	Warmling, Lindner & Coelho	2017	Intimate partner violence prevalence in the elderly and associated factors: systematic review	مروری سیستماتیک	برزیل	google scholar
۳۹	Terranova, Zen, Bevilacqua & Montisci	2017	Crimes against the elderly in Italy, 2007 - 2014	کمی	ایتالیا	google scholar
۴۰	Govil & Gupta	2016	Domestic Violence against Elderly People: A Case Study of India	کمی	هند	PubMed
۴۱	Lino, Rodrigues, Lima, Athie & Souza	2016	Prevalence and factors associated with caregiver abuse of elderly dependents: The hidden face of family violence	کمی	برزیل	springer
۴۲	Bolsoni, Coelho & Giehl	2016	Prevalence of violence against the elderly and associated factors – a population based study in Florianópolis, Santa Catarina	کمی	برزیل	google scholar
۴۳	Halicka, Halicki, Kramkowska & Szafraneck	2015	law enforcement, the judiciary and intimate partner violence against the elderly in court files	کمی	لهستان	springer
۴۴	Sossou & Yogtiba	2015	Abuse, Neglect, and Violence Against Elderly Women in Ghana: Implications for Social Justice and Human Rights	کیفی	آمریکا	PubMed
۴۵	Fraza, Correia, Norton & Magalhães	2015	Physical abuse against elderly persons in institutional settings	کمی	پرتغال	springer
۴۶	Jagielska	2015	Violence against the elderly Challenges – Research – Action	کیفی	لهستان	google scholar
۴۷	Lahe	2015	Research on Abuse and Violence against the Elderly in a Family Setting	کیفی	اسلونی	PubMed
۴۸	Faustino, Gandolfi & Moura	2014	Functional capability and violence situations against the elderly	کمی	برزیل	springer
۴۹	Skirbekk & James	2014	Abuse against elderly in India – The role of education	کمی	هند	google scholar
۵۰	Fraza, Silva, Norton & Magalhães	2014	Domestic violence against elderly with disability	کمی	پرتغال	springer
۵۱	Dildar & Saeed	2012	exploratory study of the nature of violence against elderly in district gujrat, Pakistan	کیفی	پاکستان	PubMed
۵۲	Ergin et al	2012	prevalence and risk factors of elder abuse and neglect in a western city of turkey: a community-based study	کمی	ترکیه	springer
۵۳	Smith	2012	Violent Crime against the Elderly Reported by Law Enforcement in Michigan, 2005-2009	کمی	آمریکا	google scholar
۵۴	Souza & Minayo	2010	The insertion of the violence against elderly theme at health care public policies in Brazil	کیفی	برزیل	google scholar
۵۵	Jackson & Mallory	2009	Aggression and Violence Among Elderly Patients, a Growing Health Problem	کیفی	آمریکا	PubMed
۵۶	Åström et al	2004	Staff's experience of and the management of violent incidents in elderly care	کمی	سوئد	google scholar